

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnštvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krona temeljne pristojbine, od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovenci!

Naj plamene kresovi na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po naših slovenskih gorah in planinah, naj žare v nešteti množinah in naj oznanjajo vsemu svetu, da biva tod zavedni slovenski narod!

Slovenci v okrožju graškega deželnega sodišča.

Prijetna interpretacija, katero so izkušali nemški učenjaki in politiki za čisto nedvoumne besede „landesüblich“, je vstvarila v naši ljubi Avstriji mnogo jezikovnih in narodnostnih „enot“, katere so se ločile od historičnih deželnih mej in torej prav nič ne odgovarjajo enotnosti „historično-političnih individualitet“, na katerih pravzaprav stoji naša ustava. Kakor ravno nanese prilika, velja beseda „landesüblich“ zdaj za občine, zdaj za okraje ali še večje teritorije, redko kedaj pa za dežele, zlasti ne za dvojezične dežele.

Vsled te zanimive interpretacije je tudi okrožje graškega deželnega sodišča enotno nemško ozemlje, ne glede na tistih 10.000 Slovencev, katere izkazuje v graškem okrožju celo uradna statistika. To dejstvo pa ima seveda tudi svoje posledice. Celo graško deželno sodišče je s svojimi podrejenimi okrajnimi sodišči vred popolnoma zasedeno z uradniki, nezmožnimi slovenskega jezika. Vsa zaslišanja se vrše nemški, vsi zapisniki se pišejo nemški.

Ne bomo razpravljali na široko o tem, koliko škode trpi vsled tega prebivalstvo, nezmožno nemškega jezika, ker ne more kontrolirati zapisnikov, ne

slediti razpravam. Vsak trezno misleči človek ve in vidi, da se v tem prebivalstvu godi huda krivica. Omenimo naj le slučaj, ki se je zgodil pred graškim kazenskim senatom letos meseca aprila. Obtožen je bil fant iz radg. okraja radi težke telesne poškodbe. Edina priča je bil poškodovanec, in ta je, kakor je bilo razvidno iz zapisnika preiskave, obtoženca zelo obremenil. Na ta zapisnik se je tudi opirala obtožnica. Pri razpravi pa je izpovedal poškodovanec ravno narobe in je kategorično trdil, da je tako izpovedal tudi pred preiskovalnim sodnikom. Preiskovalni sodnik ali pa tolmač je torej krivo razumel pričo in je vsled tega tudi krivo protokoliral. Taki slučaji pa niso redki, in sodišče seveda tudi ne more kontrolirati in popravljati napak, ker ne pozna jezika.

Če se premisli, da se mora v Gradcu povprečno ena obravnava na teden vršiti s pomočjo tolmača za slovenski jezik, je jasno, da bi se moralo najti kako sredstvo, da se ne bi tako pogosto kršil eden najvažnejših principov kazensko-pravnega reda: nesposobnost.

Resnica je sicer, da je pretežni del graškega okrožja nemški; toda več okrajev je, kateri se morajo gotovo prištevati dvojezičnim. Držali se bomo podatkov uradnega ljudskega štetja, dasi so številke za tretjino prenizke.

Sodnijski okraj Radgona šteje 1090 Slovencev, to je več ko 8% prebivalstva. V okraju je šest občin, katere so v pretežni večini slovenske; v dveh občinah sploh ni niti enega Nemca.

Sodnijski okraj Cmurek šteje 2550 Slovencev, to je 12,8% prebivalstva. Tudi ta okraj obsega mnogo občin, ki so po veliki večini slovenske, med njimi važno občino Velko.

Sodnijski okraj Arvež (okr. glav. Lipnica) šteje 3440 Slovencev proti 13478 Nemcem — torej več ko 20% vsega prebivalstva. Tudi tu je več samoslovenskih občin. Občin pa, kjer tvorijo Slovenci znatno večino, je v vseh treh okrajih veliko.

In vse to prebivalstvo je avtohtono kmetско ljudstvo.

Omenili smo že škodo, ki jo trpi ljudstvo na svoji pravni varnosti vsled takih razmer. Škodo trpi pa tudi pravosodje, ker razpravljanje, pri katerem se sodnik in stranka ne umeta in se moreta pogovarjati le s posredovanjem tolmača, gotovo izpodkopuje zaupanje napram sodiščem, katero je gotovo najvažnejša podlaga modernega pravosodja.

Pa tudi v narodnem oziru je škodljivo, da so priključeni mešani okraji enojezičnem nemškemu okrožju. Kmetško ljudstvo ima itak pretiran strah pred sodišči, in če se vidi, da pri teh uradih njegov jezik ne velja ničesar, se mora čutili zapostavljeno; narodna zavest pojema in število odpadnikov raste. Pravosodje pa gotovo nima, ali vsaj naj ne bi imelo namena, gojiti germanizacije na škodo pravne varnosti.

Iz vseh navedenih razlogov se nam zdi upravičena zahteva: Sodnijski okraji Radgona, Cmurek in Arvež se naj ločijo od okrožja deželnega sodišča graškega in se naj podredijo okrožnemu sodišču mariborskemu.

V času, ko sta obstajali za Srednji in Spodnji Štajer le graško in celjsko sodišče, se je dala razdelitev, po kateri so spadali imenovani okraji pod Gradec, opravičevati s tem, da se pač ne sme preoblagati celjsko okrožno sodišče. Odkar pa se je ustanovilo okrožno sodišče v Mariboru, odpade ta razlog.

Okrožje graškega sodišča je zelo razsežno in gotovo bo vplivalo ugodno, če se to sodišče razbremeni, kar bi se doseglo v dvojnem oziru. Izločili bi se trije sodni okraji in obenem bi se oprostilo graške sodnike dolžnosti, soditi ljudi, katerih ne umejo, dolžnosti, ki mora biti vsakemu vestnemu sodniku pravo breme.

Nemški prebivalci omenjenih okrajev pa ne bi bili oškodovani v nobenem oziru. Saj bi v Mariboru, kakor doslej v Gradcu, opravljali svoje posle pri sodišču v svojem jeziku. Slovenci pa bi pridobili mnogo in reči se sme, da bi se s predlagano spremembo zadostilo občutni potrebi.

Napisali smo ta članek v nadi, da vzbudimo zanimanje gospodov poslancev za zadevo, ki se nam zdi važna. Morda se bo zanimal za njo tudi narodni svet, ki se snuje. — Nimamo političnega programa štajerski Slovenci, nimamo pa tudi formuliranih niti svojih konkretnih zahtev. Gojimo pa nado, da se v tem oziru obrne tudi pri nas na boljše in takrat bo morala biti gornja zahteva ena izmed točk našega praktičnega programa.

Pristransko postopanje osrednjega odbora c. kr. kmet. družbe štajerske.

Sedaj je drugo leto, odkar opazujemo nekaj več živahnosti in smisla za organizacijo pri spodnještajerskem kmečkem ljudstvu. Ustanavljajo se podružnice štajerske kmetijske družbe na kmetih; člani so resnično kmetje in ne samo meščani ter graščaki. Družba je torej začela spolnjevati pravi svoj namen, povzdigniti umno kmetijstvo in pomagati z besedo in dejansko kmetu.

LISTEK.

Po prvem izpitu.

Spisal Janko Bratina.
(Konec.)

— Slavna zbornica! zagrmelo je naenkrat.

Takoj se mi je zdelo, da bo kaj zanimivega. Človek rabi snovi, če hoče kaj pisati. Kozarček pa tudi rad vidi, da se o njem iz „cajtenh“ kaj zve. — Ali sanja, da je minister ali poslanec, sem si mislil.

— Slavna zbornica! Velika čast, me je doletela, za princem Hohenuho je meni izročen predsedniški stol v ministrstvu. Potruditi se hočem, da ne bom dolgo sedel na njem, ker vem, da tudi drugi komaj čakajo na to, a velika čast je to za ves slovenski svet, za vse juriste in podžupane, kajti moj oče je podžupan. Reformirati je treba marsikaj. Pohorje dobi univerzo, v Ljubljani se

postavi v „Zvezdo“ še luna in solnce. Da ne bode živinoreja zaostala, priredimo prihodnje leto svetovno razstavo psov in mačk, trgovino in obrt pa povzdignemo s tem, da plačujemo vsi pošteno svoje obleke. Posebno mi je na srcu šolstvo. Na Koroškem je sicer to že tako uzorno, da ni treba reforme, zato pa delujmo pridno na to, da dobimo po vsem Slovenskem šole kakor se ravno koroške. Trst in njegov pomen je treba tudi upoštevati. To vam je mesto, gospoda, zato si želim, da si vsak nabavi sliko ali vsaj kako razglednico iz Trsta, da mi ne bode kdo očital, da se za Trst nisem brigal. Na zadnje bi priporočal še „Slov. planinsko društvo“. Vsi poslanci morajo seveda biti njega člani, vsak mora nositi planinsko znamenje in vsaj enkrat plezati na Triglav. To vam je vzitek, to vam je krasota! Leze človek in leze, plazi se vedno višje in naenkrat je na vrhu — hurá! —

V tem hipu je Kozarček skočil po konci, kakor bi bil v resnici na Triglavu, njegova dolga postava se je stegnila navzgor in glava je butnila ob strop, da je zagrmelo po sobi. Polovica ometa je zahreščala na posteljo. „bivši“ minister Kozarček pa se je s pošteno slovensko kletvijo zavalil nazaj na ležišče.

Zasmejal sem se na vse grlo, kar mi je menda grdo zameril, kajti že drugi dan sem mu moral posoditi — krono.

Slavische Literaturgeschichte. Dr. Jos. Karásek.

(Sammlung Götschen 277, 288) 1906.

Slovenci bijemo v zadnjem času hud boj, v prvi vrsti z Nemci. Oholi naš sosed nas podcenjuje povsod, zatira in davi nas, kjer le more. Sicer je malo čudno, da pišem te besede tu, ko mislim govoriti o literarni zgodovini.

vini, katero je napisal Čeh v nemškem jeziku. Gotovo je jako lepo in hvalevredno delo, pokazati tudi drugim narodom v njih jeziku kaj smo, kaj imamo na literarnem polju. — Omeniti moram, da se omejujem povsod le na slovstveno zgodovino Slovencev, drugih, katere je g. Karásek tudi obdelal, se ne dotikam.

Nemci so naši očitni in tudi skrivni sovražniki. Povsod nam hočejo vzeti to, kar imamo. Kako so zabavljali pred kratkim v Gradcu, ko je govornik na nekem shodu pokazal Simoničovo bibliografijo, češ, tu je slovenska literatura. Človeka zbode to v srce, ko vidi to sramotenje vsega, kar je slovensko; razveselil sem se tedaj, ko sem dobil v roke gori citirano knjigo, (oziroma dve: I. in II. zv.) ter upal, da je pisatelj pokazal naše slovstvo v pravi luči, tako da bodo tudi nasprotniki videli, da smo nekaj, če tudi morda ne toliko kot oni. Žalibog

Naenkrat pa hočejo to gibanje ovirati ljudje, ki so poklicani delovati za gospodarski napredek spodnještajerskega kmetijstva, namreč spodnještajerski odbornik v osrednjem odboru kmetijske družbe. V ravnokar izišli številki „Landwirtsch. Mitteilungen“ čitamo, da je odbor na podlagi poročila odbornikov Klammer, Reiter in Lenko zopet odklonil dve prošnji za ustanovitev podružnic na Spodnještajerskem. Namesto, da bi ti gospodje z veseljem pozdravljali, da že vendar enkrat hrepeni tudi kmet po onih sredstvih, ki mu jih nudi država in dežela potem c. kr. kmetijske družbe, pa ti gospodje z vso vnemo delujejo nasproti.

Spodnještajerski graščaki se bojijo, da pride k jaslim, iz katerih se po krivici krmijo oni, tudi nekaj potrebnih slovenskih kmetov.

Dogodil se je že četrti slučaj, da so se prošnje za ustanovitev podružnic na Spodnještajerskem odbile, medtem pa se vse ustanovitve drugod dobrijo.

Naša časnikarska dolžnost je, da čuvamo naše gospodarske interese ter posvetimo temu škandaloznemu in brezvestnemu početju več pozornosti.

Spodnještajerski odborniki trdijo, da od srednjih in malih kmetov ni pričakovati, da ostanejo trajni družbini člani!

Sv. Benedikt v Slov. goricah, Novacerkev v Haložah, Dobrna pri Celju in Žetale vam niso dovolj oddaljene od obstoječih podružnic!? Istočasno pa odbor dovoljuje ustanovitve na ostalem Štajerskem v mnogo večjih bližinah ter utemeljuje potrebo z — razdaljo.

Gg. Lenko, Reiter in Klammer niso pogledali v letno družbino poročilo, da v celem šentlensarčnem in gornjeradgonskem okraju nimamo še podružnice in bi se imela sedaj ravno ustanoviti pri Sv. Benediktu.

Pričakujemo več objektivne sodbe in upoštevanje dejstva, da je družba zgolj gospodarski in ne politični zavod. Opozarjamo pa tudi naše poslance, posebno g. Roškarja in Roša, ki sta izvoljena na podlagi devize: kmet voli in zastopaj kmeta, da pri deželnem proračunu in tudi povsod ob primerni priložnosti o tem kaj spregovorita ter storita svojo poslansko dolžnost. Naše kmetovalce pa pozivljamo, naj le prosijo za ustanovitev, kjer je potrebna podružnica in je upanje, da bo uspevala.

I. avstrijski kmetijsko-zadružni shod na Dunaju.

(Poročila II. del.)

30. maja. Pred prehodom na dnevni red predlaga dr. P. baron Störck reso-

lucijo, katera se sprejme z vsestranskim odobranjem: „I. avstr. kmet. zadružni shod se pridružuje predlogu avstrijske centrale za varstvo poljedelskih in gozdarskih interesov ter zahteva, da dobe poljedelci v drž. železničnem svetu isto zastopstvo, katero imajo industrijalci. Zadružni shod zahteva, da se tudi splošni zvezi kmet. zadrug in posameznim deželnim zvezam podeli pravica imenovati za drž. železnični svet po enega zastopnika in enega namestnika“.

VII. Načela za poslovanje žitnih skladišč. 1. (poročevalec dež. posl. in načelnik žitnega skladišča Trautzel v Počerad na Češkem).

Žitna skladišča imajo namen osvoboditi kmete od izkoriščujočih žitnih trgovcev in spekulantov, zato morajo vsi udje razumevati zadružne težnje. Na Češkem morajo udje vse potrebščine in pridelke pri skladišču nakupovati, oz. prodajati in skladišče mora vse žito, ki je običajne krajevne kakovosti, sprejemati in ude z vsemi kmet. potrebščinami preskrbovati; le na ta način je mogoče uspešno delo, ker se približno naprej ve promet skladišča. Pri oddaji v skladišče se žito stehta in vpiše v posebno oddajalno knjigo; kot izguba teže se odpiše pri ječmenju $\frac{1}{2}\%$, pri drugem žitu in semenju 1% od teže. Žito se ceni na podlagi kakovostne teže, katero naznači $\frac{1}{4}$ literski državni žitni poskuševalnik (Reichsgetreideprober); upošteva se barva, duh, čistost, kaljivost, vlažnost itd. žita. Pri vsaki žitni vrsti se razločujejo 2—4 stopinje kakovosti in v navzočnosti oddajalca se določijo cene. Žito se takoj plača, ako ima zadruga odjemalce za isto ali pa ostane na račun uda do prodaje v skladišču. Glede prodaje mora ud izjaviti, če prepusti prodajo skladišču ali si pa pridrži sam pravico prodaje. Ako se žito ne more takoj prodati, pade skladišče ndu predjem do visokosti 80% dnevne cene. Kar se tiče prodaje se žito na Češkem lahko v okolici mlinarjem proda, kateri zelo cenijo dobro očiščeno žito in radi dražje plačajo. Težavnejša je prodaja ječmena, ker so skladišča navezana na izvoz v inozemstvo in radi tega so se skladišča na Češkem že mnogo trudila si pridobiti osobito v Nemčiji odjemalce; sedaj, ko se je carina za ječmen zvišala, bi bilo potrebno, da se nastavi trgovsko in strokovno izurjen potovalni uradnik, katerega naloga bi bila pridobiti stalne odjemalce za ječmen.

Skladišča naj ne odklanjajo zvez z solidnimi trgovci, naj pošiljajo v velikem številu ponudbe raznim tvrdkam, naj iste poučnjejo o stanju žetve. Zadruge naj prodajajo le očiščeno žito,

skrbje za upeljavo enotnih žitnih vrst in nabavljajo le kmetijske potrebščine najboljše kakovosti. Velja naj načelo takojšnjega plačila oz. medsebojnega zaračunjenja, vpelje naj se dvojno ali ameriansko knjigovodstvo, na koncu leta napravi inventura. Priporoča se udeležba razstav, pouk zadružnikov ter sodelovanje pri veliki nalogi, katero si je stavila mednarodna kmetijska zveza za žitne cene. Poročevalec predlaga resolucijo, katera se soglasno sprejme: „I. avstr. zadružni shod na Dunaju smatra za uspešen razvoj žitnih skladišč potrebno: a) da se v dosegu primerne kakovosti žita upeljuje enotne, izvrstne žitne vrste, katerih nabava potom skladišč se naj udom z popustom pri voznini olajša. b) da se za vsa v deželnih zvezah združena skladišča v svrhu lažje in redne prodaje nastavi trgovsko in strokovno izurjen potovalni uradnik. c) da se od splošne zveze ali deželnih zvez izdajo na podlagi dosedanjih izkušenj načela in navodila za poslovanje, osobito knjigovodstvo. d) da žitna skladišča skrbijo za pouk udov, udeležbo pri poljedelskih razstavah, kongresih in enketah, posebno pa naj sodelujejo pri delu mednarodne kmetijske zveze za žitne cene. e) da se potom upeljuje uvoznih listov (Einfuhrscheine) skuša odvrniti nevarnost, katera preti skladiščem radi zvišane carine za izvoz ječmena v Nemčijo.“

2. Poročevalec zadružni višji nadzornik L. Liebmayer na Dunaju poda sliko delovanja skladišč na Nizje-Avstrijskem, omenja razna sredstva za odpravo nedostatkov in povzdigo prometa ter predlaga predlog, kateri se sprejme: „I. avstr. zadružni shod na Dunaju je po dosedanjih izkušnjah prepričan, da se lahko doseže, ako se upoštevajo zadružna in trgovska načela, ugoden razvoj žitnih skladišč.“

Priporoča se v svrhu razširjanja zadružne ideje prirejanje zborovanj v posameznih občinah okoliša, v katerem deluje kako žitno skladišče.

V dosegu primerne trgovskega poslovanja se naj uporablja dovolj izšolano upravno osebje.

Neobhodno potrebno je, da se skladišča posameznih dežel združijo v deželne zveze, katere morajo skrbeti za povzdigo prometa in, če potrebno, za pouk v skladiščih delujočega osebja.

Iz javnih sredstev se najodeljuje vsako leto in sicer najmanj za dobo prvih deset let kot podpore zneski, kateri so za primerno vničevanje (amortizacijo) investiranega kapitala potrebni.

(Dalje sledi.)

Narodna in gospodinjska šola v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem!

Že je minulo poldrugo leto, odkar smo prvokrat stopili pred slov. občinstvo s prošnjo: Rojaki Slovenci! Pomagajte nam sezidati „Narodno in gospodinjsko šolo“, da se z iste pomočjo rešimo narodnega poglobina!

Mnogo rodoljubov se je odzvalo naši prošnji in nad 15.000 kron je v tem primeroma kratkem času došlo podpore za nameravano šolo. Ob enem so se pa tudi pojavile tolike in takšne zapreke, da smo večkrat že obupavali nad uspehom ter smo sami že začelnjali verjeti nasprotnikom, ki so v enomer zatrjevali: „Narodne šole v Št. Jakobu nikoli ne bode in zbrani denar bomo morali darovalcem vrniti“.

A hvala Bogu in rodoljubnim rojakom: obrnilo se je na bolje tako, da nam je danes mogoče sporočiti veselo vest: **„Narodna in gospodinjska šola v Št. Jakobu je zagotovljena!“** Preskrbljeno je za večino stavbenih stroškov in zasigurana je tudi večina stroškov za vzdrževanje šole!

Ker pa niso pokriti že vsi stroški — kaže se še primanjkljaj za približno 25.000 kron — se danes oglašamo s ponovljeno prošnjo: Rojaki! Pomagajte nam zložiti in pokriti še ta primanjkljaj!

Verjemite nam: nikakor bi Vas ne nadlegovali, da nas ne bi silila najhujša sila. — Iz zavsem verjetnega vira se je raznesla novica, da bodo v Področici (pol ure od Št. Jakoba) zidali štirirazredno nemško šolo. Ako se ta vest uresniči, in pri naših razmerah o tem ni dvoma, potem nam je bodoča narodna šola za narodni obstoj ravno tako potrebna, kakor je življenju potreben zrak in ribam voda.

Zato rojaki, ne prezrite našega klika na pomoč in ne zamerite nam, če zgornji prošnji dodamo še drugo: pomagajte nam hitro, ker vsaka zakasnitev nam utegne biti vsodepolna in nenamestna.

Mat. Ražun,
župnik.

Fr. Majer,
nač. š. sv.

Fr. Kobenta,
župan.

Darove sprejema: Matej Ražun, župnik; pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Svetovno-politični pregled.

— Državni zbor. V 240 seji dne 20. t. m. se je razpravljalo še o obrtni

sem se korenito opekeli, kajti to kar je tu napisanega o Slovencih, res ni tako, da bi vzbudilo le količkaj spoštovanja pri naših nasprotnikih. „Slov. Přebled“ sicer pravi, da bo to delo dobro služilo Nemcem, da se pouče o slovanskih literaturah, toda kar se tiče Slovencev, res moram dvomiti nad to trditvijo. K večjemu se bo Nemec nasmešnil če prečita onih 35 vrstic (I. zv. str. 150) kot „allgemeine Charakteristik der slov. Literatur im 19. Jahrh.“ Prej omenja pisatelj že na str. 49. v 24 vrsticah vse protestantsko in protireformacijsko gibanje, kar naj bo nekak pregled literature do Vodnikove dobe.

O gibanju v Pohlinoi dobi seveda čisto nič. Naj navedem tu par stvari iz one „splosne karakteristike 19. stol.“ Pisatelj govori o 60—80 letih in pravi: „Eine Zeitlang bildete Wien ihren literarischen Mittelpunkt, nun wird auch vieles in Görz gedruckt.“ Potem sledi zopet jako moder odstavek: „Seit

den neunziger Jahren gewann auch die moderne Schule ihre Vertreter unter den Slovenen. Die Bücher des kath. Vereines „St. Mohor“ finden bis in die entlegensten Hütten Eingang und sind sogar in Amerika und Ägypten unter den Slovenen verbreitet.“ Sedaj res ne vem ali šteje g. pisatelj slovensko „moderno“ k družbi sv. Mohorja, ali narobe. Vsekakor mora tu biti neka zveza!

II. zv. (Das 19. Jahrh.) ima 2 odstavek o slov. slovstvu. 1. „Anfänge der slov. Literatur“ in pa „Slovenische Literatur nach Prešeren.“ Prvi oddelek govori klaverno o (Vodniku — Čojza omeni le mimogrede — in še bolj klaverno o Prešernu.) Pisatelj pozna le Stritarjevo izdajo iz l. 1866, trdi še, da je Prešern poučeval Juljo itd.

Drugi oddelek govori o „Novicah“ omeni Slomška — čisto brez potrebe posveti cel odstavek Miklošiču. Dalje govori zelo kratko o Janežiču, Levstiku, Jurčiču; Jenka ne pozna. Kers-

nika omeni le po imenu, malo več govori o Stritarju. Spominja se tudi Gregorčiča in Askerca, o katerem pravi „im Zlatorog“ wetteifert er mit dem deutschen Dichter Baumbach.“ Drugih del njegovih ne pozna. Kot „slovenische Moderne“ imamo še ob koncu II. zvezka eno stran, kjer je zopet naštetih par imen: Govekar, Cankar, Zupančič in kot kritik dr. Prijatelj.

Knjiga je pisana v prvi vrsti za Nemce. Ker je izšla ta slovanska literarna zgodovina v Göschnovi jako ceni zbirki, se bo gotovo precej razširila med Nemci. Kak utis bo napravil slovenski oddelek, si lahko misli vsak, ki pozna naše sosede. Skoro gotovo se bo to izrabljalo proti nam. Že tako nam vedno očitajo vse mogoče in nemogoče stvari, no taka le „šibka“ literaturca jim je ravno prav. Sicer vem, da je bil prostor bolj pičlo odločen, a vendar naj bi se pisatelj, ki hoče pokazati naše literarno bitje in žitje

drugače pripravil. Meni se zdi, da je vse to zastarelo, napisano brez natančnega upogleda in skoro si upam trditi, da bo več škodovalo, kar se tiče Slovencev, kot pa koristilo. Zakaj se ni obrnil g. pisatelj na tega ali onega literarnega historika ter bi tako podal res nekaj celotnega in zaokroženega. Tako napiše pregled slovenskega slovstva gimnazijec, a za izobraženo občinstvo to ni. Kaj počenjajo Nemci zadnji čas z nami! In s takimi stvarmi jim dajemo takorekoč orožje v roke, katero oni korenito izrabljajo. Zahtevamo univerzo itd. a v roke dobijo okoli 14 strani slovenskega slovstva. Nekaj več in bolj pametnega bi se dalo gotovo napisati in bilo bi nam tudi v korist. Takole delce pa nam je le v škodo in nam spodkopuje naš literarni in politični ugled.

Janko Bratina.

noveli, in sicer o sposobnostnem dokazu, ki se naj razširi tudi na gostilniško obrt. Pokazalo se je, da radikalni reformerji obrti nimajo zaslombe v zbornici. Med drugimi je govoril tudi dr. Korošec (glavni govornik za); začel je govoriti slovenski in je v svojem nemškem nadaljevanju odločno protestiral proti temu, da se slovenski govori ne protokolirajo. Nato govori o obrtni reformi ter izjavlja, da bi on želel, naj se uvede skušnja za mojstre ne le fakultativno, ampak obligatorično. Pritožuje se proti zanemarjanju slovenskega obrtnega in trgovskega šolstva, zlasti na Spodnjem Štajerskem, in zahteva od vlade, naj stremljenja Slovencev v tem oziru država podpira. Obtožuje nadalje dejstvo, da nobeden zadržni inštruktor ni več slovenščine in da nimajo Slovenci v graški trgovski zbornici nikakšnega zastopstva. Zahteva ustanovitev trgovske zbornice za Spodnji Štajer. Tudi za Slovence se morajo ustvariti predpogoji za razvoj krepkega obrtnega stanu, ker le takrat bode tudi slov. obrtništvu zakonodaja v korist in se bode moglo govoriti v višji davčni sili. Končno stavi resolucijski predlog, naj vlada čimprej ustanovi za Spodnje Štajersko obrtno-strokovno šolo. — Danes seja.

— **Odsek za volilno reformo** še tudi v sredo ni dokončal debate o štajerskih mandatih. Govorilo se je najprej zopet na dolgo in široko o teroristični pisavi soc. dem. „Arbeiter Zeitung“. Pommer je v svojem klavernem govoru polemiziral proti Ploju ter izrekel gorostasno „modro“ besedo, češ, da ostane nemoteno razmerje moči, morajo dobiti Nemci 11 mandatov več, če dobe Slovenci 1. Pravi, da bodo Nemci delali z vsemi silami proti Plojevemu predlogu. — Wastian navaja neke podatke glede davčne moči Nemcev in Slovencev na Štajerskem. Stavi končno predlog, naj se izločita Köflach Voitsberg radi oddaljenosti od mariborskega volilnega okraja in naj se k temu priklapi zato Cmurek in Lučane. — Dr. Šusteršič se strogo zavaruje proti temu, da bi se dovolil na Kranjskem Nemcem en mandat. — Malik se strinja s Pommerjevimi predlogi ter pravi, da bo uravnal svoje nadaljne stališče proti volilni preosnovi v oči-gled izidu glasovanja v Kočevskem mandatu. — Danes je seja. Nadaljuje se debata o Štajerski, potem je na vrsti Galicija.

— **Glede volilne reforme** so z ozirom na Štajersko vse nemške stranke sklenile, da bodo glasovali njih zastopniki za to, da ostane v veljavi vladna predloga in da se število mandatov ne pomnoži.

— **Ustavni odsek** je v svoji zadnji seji od srede razpravljal o odredbah, ki so bile dane v letih od 1897 do 1904 na podlagi § 14.

— **Proračunski odsek** še vedno razpravlja o gradnjah v tržaškem pristanišču ter je v svoji seji od srede sklenil na predlog posl. Schrafla in posl. Kramafa, da se povabi dr. Körberja, bivšega trgovskega ministra Calla in bivšega finančnega ministra Böhm-Bawerka, naj razjasnijo svoje stališče v tej zadevi.

— **Ogrska delegacija** je dokočala debato o armadnem proračunu in sprejela tozadevne predloge.

— **Cesar na potovanju.** Cesar je odpotoval včeraj z nadvojvodom Ferdinandom Karlom, ministrskim predsednikom in ministrom Pacakom in Pradejem k razstavi v Liberce. V Nemškem Brodu ga je čakal češki ces. namestnik.

— **V ruski dumi** se je minotorek razpravljalo o enakopravnosti vseh državljanov. Posl. Petroševski je

govoril za ravnopravnost žen. Pesl. Petrunkevich je govoril za ravnopravnost Židov. Povdarjal je, da bi ne bilo dogodkov v Bjalistoku, če bi bili Židi ravnopravni.

— **Dogodki na Ruskem.** Uporn dveh polkov v Odesi so se pridružili sedaj tudi kozakiški polki v Odesi. Uporni vojaki so sedaj še mirni. — V Kijevu je v plamenu ondota ječa. — V Sevastopolu so vse vojne ladje razorožene in mornarji iz previdnosti postavljeni na suho. — V centru premogarskega revirja Jekaterinosavskega je 8000 rudarjev korakalo proti železniški postaji, da prirede ondi shod. Okolu železniške postaje nastanjeno vojaštvo je rudarje pozdravilo s „Hura“-klici, katerim so se vojaki pridružili. Shod se je mirno izvršil. Vojakiški poveljnik je izdal oklic, da bo vse shode na prostem s silo nđušil. Položaj je nevaren. — V Kovnu je nekdo vrgel bombo proti ravnatelju ječe Humertu in njegovemu pomočniku. Humert je lahko, njegov pomočnik pa težko ranjen. Napadalec je pobegnil. — Na dvoru je razburjenje radi oživiljenega revolucionarnega gibanja na Finskem in radi nezaupnosti v inozemstvu. Danes popoldne poda ministrski predsednik Goremikin carju demisijo. Čuje se, da car zopet poveril ministrsko predsedništvo Witteju, druge vesti pa pravijo, da bo pozvan k carju v avdienco predsednik dume Mjromcev. — Voditelji dume so sklenili, da se nikakor ne udajo, ako car odgodi zasedanje dume in da bo duma zborovala naprej. Ta sklep bo dumi predložen v resoluciji in bo skoro gotovo soglasno sprejet.

— **Japonska se pripravlja na vojno!** Iz Viktorije poročajo: Potniki, ki so dospeli semkaj s parnikom Kanagawa iz Yokohame, enoglasno poročajo, da Japonska pripravlja svojo vojsko in mornarico za vojno, katero prične v dveh ali treh letih proti Kitajski. Vojno bode Japonska Kitajski usilila, kajti vzroke jo lahko najti. Neizmerni dolgovi v Angliji in Ameriki silijo Japonsko na vojno, ker inače svojih dolgov ne more poplačati. Na ta način bode pa morala Kitajska plačati veliko odškodnino, kajti zmagala bode brezdvomno Japonska.

Dopisi.

— **Iz Slovenske Bistrice.** V nedeljo, dne 17. t. m. je priredila „Čitalnica“ povodom otvoritve vrta koncert, pri katerem je prvič nastopila novo ustanovljena „Narodna godba“ broječa 22 mož. Godbeni odsek „Čitalnice“ se ni ustrašil truda in žrtev, ampak zastavil vse sile v prosep narodne godbe. Da ima vršiti eminentno narodno nalogo, pokazal je njen prvi nastop; pričajo pa o tem tudi ljuti in podli napadi nemčurjev.

Obsežen vrt „Narodnega doma“ je bil prenapolnjen osobito s kmetskim občinstvom; častno je bila zastopana rodoljubna inteligenca iz okolice in mesta. Parmovo koračnico „Mladi vojaki“ je godba kot uvodno točko izvajala tako sigurno, da je zavladalo splošno navdušenje, o čemur je pričalo dolgotrajno odobravanje. Prav dobro je ugajala ouvertura „Planinske cvetke“, Kranjčev „Podpouri slov. nar. pesmi“ pa je izzval buren aplavz, ter se je moral ponavljati. V splošno zadovoljnost so se svirali Schneiderjevi valčki „Prvi poljub“, „Dunajski valček“, „Skozi telefon“; tudi Korunova „Vaška cvetka“ se je igrala brez hibe. Sploh so se igrale vse točke sporeda za prvi nastop dokaj dobro, in gre g. kapelniku Kranjcu vsa čast, da je v kratkem času godbo tako vrlo izvežbal. Dasi bolj lokalnega značaja, vendar je

godba za slovenjebistriški okraj močen steber proti tujemu navalu in je torej dolžnost vsakega zavednega Slovence v našem okraju, da po močeh podpira prevažno podjetje. Med godb. točkami je nastopalo pod vodstvom g. Polanca slovenjebistriško pevsko društvo prav pohvalno.

— **Iz Podesrede.** Tudi k nam podesredskim župljanom je prišel „Štajerc“. Največji trn v peti njegovih ljudi, bivajočih v Križah, je naš č. g. župnik M. Vaupotič. Nobenik sredstev se ne strašijo, da bi ga od nas spravili. Napadajo ga celo v „Štajercu“. Pa ne samo župnika, ampak tudi nekega mladeniča iz bližnje vasi Železno, katerega tihi in mirni značaj pozna vsakdo izmed nas, kateri prav pridno razširja slovenske časopise, pozdravljajo z zahrbtnimi pozdravi. V tem se posebno odlikuje neki „fant“, kateri je toliko časa poležaval na medvedovih kožah v blaženem rajhu, da je sedaj, vrnivši se v domačijo, popolnoma poraščen z nemško dlako! Vsega tega pa se seveda železenski rodoljubni mladenič nič ne boji.

— **Dolina pri Trstu** 21. junija 1906. Hvala Bogu, do danes se je prijavilo toliko naročnikov, da bo mogel izhajati moj časopis „Domači zdravnik“ od 10. julija redno mesečno v zvezkih od 16 strani. Sprejemam tudi oglase za platnice po nizki ceni. Prvo številko razpošiljam vsakemu na ogled, ki jo zahteva. Cena je samo 2 kroni za celo leto. Prosim svoje pristaše, da me podpirajo. Zdravo telo, najboljše blago. Naše zdravilišče se bode odprlo sredi julija t. l. Tukaj je tako krasno, kakor malo kje na svetu. Morski zrak, planinski zrak, sadje, grozdje in naša domovina. Imamo že sedaj gostov iz Ogrskega, Sedmograškega itd., ki se začasno polivajo v moji hiši.

J. Oklič.

Berge - Borbek, Rensko.

III. Izkaz za zastavo slov. pevskega društva „Ilirija“ na Renskem v Nemčiji. Darovali so: Gg. Volovšek Jožef 5 mark, Aug. Kuhar 5 M. Nadel J. zopet 5 M, Jirman J. 4 M, H. Hofman 5 M, J. Kozolc 1 M, Eser Mat. 3 M, Udnč A. 5 M, Ivan Božič 13 M 80 pf. nabral pri tretji ustanovni veselici 27. maja, katero je priredilo naše društvo. Gospodična Terezija Sager (Žalec) je nabrala svoto 33 M 95 pf. namreč v Žalcu: Gg. Anton Lajnsič, kaplan 1 K, J. Fink 1 K, gospa Roblek 2 K, Peter Skala 1 K 20 v, Vrečer, učitelj 1 K, A. Mikuš 1 K, Jernej Košar 1 K, gospa Beti Kunčič 80 v, gospa Hausenbichler 70 v, E. Korent 50 v, gospica M. Pečnik 60 v, Josip Širca 1 K, F. Koželj 2 K, Iv. Perger 80 v, g. Mar. Veber 50 v, F. Steiner 60 v, F. Hodnik 50 v, Vabič 50 v, Neimenovani 2 K 70 v, Ivan Zupanc 50 v, Fodermajer 50 v, skupaj 20 K 40 v. Iz Griž Kmetijsko bralno društvo 2 K, gg. A. Šuler 1 K, V. Naprudnik 1 K, gospa Marica Černej 1 K, Ivan Lorbek 1 K, Štefan Piki 1 K 40 v, J. Piki 1 K, Štefan Funkel 1 K, Al. Žuža 1 K, Katra Šoper 40 v, M. Veligošek 1 K, Mihael Vasle 1 K, Franc Kačnik 60 v, J. Čulč 40 v, g. Beti Podlesnik 1 K, A. Prenk 40 v, Neimenovani 80 v, Marko Lešar 60 v, skupaj 16 K 60 v. Gotovlje: gg. Fr. Brinar, učitelj 1 K, A. Goršek 1 K, Jakob Piki 60 v, Fr. Strehar 40 v, skupaj 3 K. Srčna zahvala vsem darovateljem, ki tako pomagajo vnehati in povzdigniti slovenski rod.

Naznanjamo tudi, da smo imeli 27. maja tretjo ustanovno veselico, katera je vključ slabemu vremenu izvrstno izpadla. Čistega dobička je bilo 60 mark, kateri se uporabi za zastavo. Srčna zahvala vsem društvom, katera so nas prišla obiskat, in s tem olepšat

in povečat naše veselje. Omenimo tudi in naznanjamo vsem društvom, da priredi naše društvo 26. avgusta veselico v čast Nj. veličanstva cesar Franca Jožefa, pri kateri se bo razvila društvena zastava. Zato že sedaj opozarjamo vse sinove naše domovine, da se obilno udeležijo slavnosti, katera obeta biti sijajna. Na svidenje!

Odbor.

Slovenske novice.

Štajersko.

SLOVENSKI TRGOVCI! V nedeljo 1. julija t. l. ob 4. uri popoldne se vrši v celjskem „Nar. domu“ ustanovni občni zbor „Slovenskega trgovskega društva v Celju“. — Želeti je, da se ga udeležijo odposlanci vseh mest in trgov Slovenske Štajerske. Pripravljalni odbor.

— „Slovenec“ ne vidi med nami drugih ljudi, kakor svoje in „Narodovce“. Pripravlja pa se med nami preobrat in ima mnogo prijateljev, ki se družijo proti obema ljubljanskima dnevnikoma. „Slovenec“ naj le še dalje sprejmlje proti nam članke tudi od takih ljudi, katerih ne šteje k svojim. V kako grdo družino so ga spravili, ve iz naših odgovorov. Vse take dopisnike pusti vsak dostojen list „Slovenec“, ker oni jako pomagajo na površje prepričanju, da tako, kakor do sedaj, ne smemo hoditi dalje.

— **Sodnijski izpiti** so napravili gg.: dr. Franc Žiher in dr. Ivan Vuk, avskultanta v Mariboru, ter Janko Mencinger, avskultant v Novem mestu.

— **Celjski rodoljubi!** Ne pozabite prijaviti za veliko ljudsko veselico dne 8. julija t. l. pravočasno svojih daril pri gospej dr. Kukovčevi, ali v „Nar. domu“ pri g. dr. Janko Sernecu ali pa v trgovini g. Stermeckega.

— **Ljudska veselica v Celju.** Zanimanje za ljudsko veselico, ki se vrši dne 8. julija t. l., je povsod zelo veliko. Vrše se pa tudi res jako obsežne in raznovrstne priprave, da bi se ustreglo vsakemu milemu gostu, ki bo iskal ta dan v Celju zabave. Naše narodne dame so si že izdelale načrt glede šotorov in, kolikor smo mogli poizvedeti, čakajo nas na veselici popolnoma nova iznenadenja. Samski klub jim je tudi zagotovil svojo sopolmoć pri izvršitvi njih izvirnih idej. Vrli sokol se pridno pripravlja za svoj nastop in pevska društva se marljivo vadijo v samih novih točkah. Celje že dolgo ni videlo veselice, kakoršna se nam obeta. Zato pa Slovenci in Slovenke storite že sedaj trden sklep: dne 8. julija pojdemo v Celje vsi brez izjeme!

— **Poslanec dr. Korošec** je izvoljen v tiskovni, imunitetni in vodocestni odsek.

— **Državnozbornske volitve.** „Slov. Gospodar“ sporoča, da se je prijavil kandidatom za 4. kurijo tudi že gosp. Jakob Puki.

— **Era Pitreich!** Naravnost nečuvni jezikovni škandal v Celovcu, o katerem smo nedavno sporočali, bo, upamo, dal tudi našim poslancem povoda, da začnejo gledati Pitreichu, Gleispachu št. 2., na prste. Konstatiramo tudi dejstvo, da se baš v zadnjem tudi pri naših sodiščih začenja s prakso nemških protokolov. Pri celjskem sodišču vam vpraša preiskovalni sodnik stranko, če zna nemški; in če tudi samo za silo lomi, protokol se dela nemški. Ne prša se stranke, ali hoče slovenski ali nemški protokol, — ne, zadostuje takšnemu germanizatorju, da stranka nemščino lomi. Gospodje znajo dobro, da še nismo pripravili ljudstva

do te zavednosti, da bi se vsakdo sam upri nemškemu protokolu, in zato izrabljajo svoja mesta, da potem lahko na zgoraj kažejo, češ, saj sami nočemo slovenskih zapisnikov. Odslej bomo strogo stali na straži in bomo gledali našim germanizatorjem v eri Pitreich tudi na prste!

— **Iz davčne službe.** C. kr. fin. ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo provizoričnim davčnim pristavom naslednje praktikante: Ferdinanda Letnig, Ljudevita Pluhaf, Julija Ludwig, Antona Cvahte, Ignacija Ozvatič, Simona Führer, Antona Paradiž, Alfreda König, Josipa Žiwny, Ferdinanda Pichlmayer, Vinkota Gal, Karola Pötscher, Norberta Klaus, Metoda Vodopijaz, Karola Schmidt, Karola Jazbec, Ljudevita Ortwein, Antona Urschitz, Edvarda Maitzen, Josipa Winter, Emerika Mayer, Antona Hödl, Antona Kunej, Josipa Thurner, Karola Zistler, Maksa viteza Friedrich, Jakoba Arnus, Adalberta Schmidt, Franca Eberl, Arnulfa Melzer Tapferheim, Maksa Merčun ter Antona Wantur.

— **Učiteljske službe.** Razpisana so učiteljska mesta: na trirazrednici na Runču pri Ljutomeru (II. pl. razr.), v Žetalah pri Rogatcu (II. pl. razr.) in v Sv. Marjeti pri Ptuj (III. plač. razred.)

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil državnopravdnemu funkcionarju okr. sodnije v Sevnici, Antonu Smrekarju, zlati zaslužni križec s krono.

— **Vojaška taksa.** Določila zaradi plačila vojaške takse so se sprejela tako kakor smo zadnjič poročali, samo za stariše se je nekoliko spremenilo. Starišem je treba šele tedaj plačevati vojaško takso za sina-nevojaka, če imajo na leto najmanj 4000 kron dohodkov.

— **Uradniki delniške pivovarne** žele, da konstatiramo sledeče dejstvo: Uradniki so naročili g. Balzerju, prokuristu ljubljanske banke, naj naroči on pri Kellerei v Celju venec s češkim napisom na traku. On je to storil, a je na željo Kellerce ji češke besede raztolmačil po nemško. Ona pa je napravila namesto češkega nemški napis in odposlala venec tako pozno, da so ga dobili komaj ob 4. uri popoldne tistega dne, ko je bil pogreb, tako da niso mogli nadalje ničesar ukreniti. Čudimo se naravnost, kako si upa nasproti striktnemu naročilu Kellerca na tako izzivajoč način napraviti na trak nemški napis. To ni baš najlepše priporočilo za njo pri Slovencih. Ali pa dela morda namenoma? Potem bodo znali tudi Slovenci, kaj imajo storiti.

— **Odbor Gl. Matice** nas je naprosil, da priobčimo v ponovitev naslednji razpis častne nagrade. V povišanje hrvatsko slovenske kulturne vzajemnosti na glasbenem polju razpisuje „Glasbena Matica“ v Ljubljani svoto 100 K (čisti dobitke prekrasnega hrvatskega koncerta v Ljubljani, katerega je priredilo hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ dne 11. novembra 1905) kot častno nagrado za novo, dobro, hrvatsko ali slovensko, izvirno, še ne objavljeno skladbo, moški ali mešan zbor koncertne vrednosti brez vsakeršnega instrumentalnega spremljevanja (à capella) v hrvatskem ali slovenskem jeziku.

Partiture skladb, katere tekmujejo za razpisano nagrado naj se pošiljajo „Glasbeni Matici“ v Ljubljani ali upravnemu odboru hrvatskega pevskega društva „Kolo“ v Zagrebu v zaprtem kuvertu z motom pripisanem na partituri brez skladateljevega imena najkasneje do 1. septembra 1906. Ime skladateljevo naj bo zapisano le v zaprtem, skladbi priloženem pismu, na čigar kuvertu je isti od skladatelja izbrani moto zapisan.

Došle skladbe bo ocenjevala v ta

namen sestavljena jury hrvatskih in slovenskih glasbenih strokovnjakov. Jury sestavita vzajemno društvi „Kolo“ in „Glasbena Matica“ v Ljubljani. „Glasbena Matica“ bo oni zbor (skladbo) kateri jury prisodi nagrado v tisku izdala. Da se osigura absolutna nepristranost presojevalcev in odstrani vsak možni presodek ali eventualni vpliv vsled znane pisave skladateljeve, se želi, da gospodje skladatelji ne pošiljajo lastnoročno pisanih partitur.

— **Upravni odbor „Zveze slov. pevskih društev“** nas je naprosil, da priobčimo naslednji razpis častne nagrade. Slovenska pevska društva potrebujejo novih, krepkih slovenskih zborov. Da „Zveza slovenskih pevskih društev“ po svoji možnosti pospeši produkcijo takih slovenskih zborov razpisuje upravni odbor „Zveze slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani dve častni nagradi po 50 in 60 kron za dva nova, dobra, slovenska, izvirna, še ne objavljena moška zbora koncertne vrednosti z ne prevelikimi težkočami brez vsakeršnega instrumentalnega spremljevanja, tako, da bi ju pretežna večina v „Zvezi“ stoječih pevskih društev dostojno izvajati mogla.

Partiture skladb, katere tekmujejo za razpisano nagrado, naj se pošiljajo upravnemu odboru „Zveze slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani v zaprtem kuvertu z motom, pripisanem na partituri brez skladateljevega imena najkasneje do 1. septembra 1906.

Ime skladateljevo naj bo zapisano le v zaprtem, skladbi priloženem pismu, na čigar kuvertu je isti od skladatelja izbrani moto zapisan.

Došle skladbe bo ocenjevala v ta namen sestavljena jury slovenskih glasbenih strokovnjakov. Da se osigura absolutna nepristranost presojevalcev in odstrani vsak možni presodek ali eventualni vpliv vsled znane pisave skladateljeve, se želi, da gospodje skladatelji ne pošiljajo lastnoročno pisanih partitur.

— **Spomin bitke pri Kustoci** obhajajo celjski veterani dne 27. t. m. v bankrotnem „Waldhausu“. Bajé smejo priti samo „deutsche Volkgenossen“. To bo veselje, kako bodo razni „strammdeutsch“ „Volksgenossen“ Riha itd. slavili svoje junaštvo in se topili v spominih na čase, ko so krogle italijanske zvižgale okrog njihovih nemških ušes.

— **Vozni red.** Od 1. junija naprej imamo za vlake iz Celja in v Celje sledeči vozni red: Odhod vlakov iz Celja v Trst: ob 3'46 pop., 1'36 v noči, 3'45 v noči (brzovlaki); ob 9'46 v noči (osebni vlak); ob 2'09 v noči in 10'15 predp. (poštni vlak); ob 5'44 pop. (mešani vl.) in ob 7'27 zaran (poštni vlak). Na Dunaj: brzovlaki: ob 1'36 pop., 11'32 v noči, 1'41 v noči; mešanec: ob 9'27 dop.; osebni vlak: ob 3'38 pop. (samo ob nedeljah in prazn.), ob 8'43 v noči, ob 5'26 pop.; poštni vlak: ob 2'52 v noči, 7'15 rano. V Savinjsko dolino: Ob 7'40 zj. 11'45 dop., 6'00 zvečer.

Prihod vlakov v Celje: Iz Trsta (gl. odhod vlakov iz Celja na Dunaj). Iz Dunaja (gl. odhod vlakov iz Celja v Trst). Iz Savinjske doline: ob 7'06 zjutraj, 11'05 dop. in 5'04 popoldne. Stranske proge: Iz Grobelnega v Rogatec: 7'55 zjutraj, 4'05 pop. (samo ob delavnikih), 9'20 v noči (od 10. sept. ob nedeljah in prazn.). Iz Rogatca v Grobelno: ob 5'25 zjutraj, ob 12. opoldne in 7'15 v noči (od 10. septembra ob nedeljah in praznikih). — Iz Poljčan v Konjice: ob 9'25 dop. in 3'15 pop.; iz Konjic v Poljčane: Ob 5'28 zjutraj in 9'43 zvečer.

— **Umrl** je gospod Ivan Kavčič, c. kr. glavni blagajnik v Klausen-u na

Tirolskem. Služboval je nekaj v celjski cinkarni in spisal tudi precej vednostnih razprav v rudarski stroki.

— **Vlak povozil** je zadnji četrtak zjutraj neko žensko v Čretu blizu Celja. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico.

— **Druge postave v Celju, — druge v Ptuj.** Ptujski „Štajerc“ prinaša sledeči poziv: „Svoji k svojim! Naprednjaki, (t. j. nemškutarji, op. ur.), podpirajte samo obrti in gostilne so-mišljenikov, naprednjakov (t. j. nemškutarjev, Op. nr.). Ogibajte se takozvanih „narodnih trgovin klerikalcev in prvakov.“ Šment ga vedi, ali imajo res v Ptuj druge postave kot mi v Celju. Spominjamo se, da smo bili nekoč zaplenjeni, ker smo objavili naznanilo: Slovenski trgovci in obrtniki v Celju so: ter smo našli imena. Toliko pravic pa menda vendar imamo v svojem časopisu kakor nemškutarska banda v svojem!?

— **Vsenemški kričac Wastian** bi vsekakor rad spravil peščici kranjskih Nemcev en mandat, in sicer predlaga, naj se združi Kočevje z Ljubljano, naj se temu priklopijo še „nemški otoki“ Tržič, Jesenice, Belaveč itd., ter se naj dasta tej skupini dva mandata s proporcionalnim volilnim sistemom. O ti vsenemska nadmodrost! In Maribor je še ponosen na svojega poslanca!

— **Utopljenca so našli** dne 19. t. m. ob Savinji blizu Laškega. Dognalo se je, da je utopljenec upokojeni rudar Ivan Vrisk. Znano ni, ali je samomor, nesreča ali umor.

— **Za ljudsko knjižnico v Šoštanju** je daroval g. dr. Filipič, odvetnik v Celju 10 K, g. dr. Preindl, c. kr. finančni uradnik v Bosni več knjig. L. ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 1. julija ob 8. uri zvečer v hotelu „Avstrija“.

— **Šolske počitnice** bodo v šmarskem okraju od 15. avg. do 15. okt. in šolsko leto se bo odslej pričevalo na vseh šolah v jeseni.

— **Hranilnica in posojilnica v Gotovljah** naročuje za domačo ljudsko šolo že od časa svoje ustanovitve vsakoletne knjige „Slovenske Matice“. Letos je tudi obdarila vse otroke III. razreda s knjižico „Slava Prešernu!“

— **Čuden napis v Kozjem.** „Gasthaus zur Eiche“ so nazvali gostilno pri g. Leskošek v Kozjem, kamor so do sedaj zahajali le Slovenci.

— **Nesreča.** Te dni se je zgodila posestniku Dobravcu velika nesreča. Ko je šla njegova okoli 200 K vredna krava po ozki brvi čez Bistrico pri Podsredi, je padla raz nje in se je tako poškodovala, da so jo morali ubiti.

— **Star denar.** Letošnjo pomlad smo našli pri Podsredi več starih novcev iz sledečih let: 1763, 1790, 1800, 1812 in 1815.

— **Politično društvo „Sava“** priredi dne 24. t. m. v Kapelah ob Sotli popoldne ob 3. uri javni shod, na katerem poroča g. drž. poslanec dr. A. Korošec.

— **Izlet na Boč** priredi Podravska podružnica S. P. D. v nedeljo, 1. julija. Zbirališče je pri Hartnerju v Poličanah, od koder odrinemo ob 9. uri. Iz Maribora se je po takem mogoče odpeljati ob 8. uri s poštnim vlakom, a tudi od juga je ugodna zveza. Pričakujemo mnogo udeležbe iz Konjic, Šmarja, Celja itd. Iz Boča gremo v prijazne Studenice. Kdor ne more popoldne iz doma, naj pride popoldne v Studenice h Koropcu. Pri manjšegodnem vremenu pa gremo po okrajni cesti iz Poličan v Studenice. Preložil se izlet ne bo. Planinski pozdrav vsem udeležencem! Odbor.

— **Izlet na Mrzlico**, ki sta ga priredili Litijska in Savinjska podružnica S. P. D. v nedeljo 17. t. m. se je obnesel nad vse pričakovanje jako dobro. Dasi vreme v soboto še ni obetalo kaj prida, smo imeli v nedeljo najlepši dan, kakršnega si izletniki sploh želeli morejo. Kljub nestanovitnosti vremena prejšnjih dni je bilo na Mrzlici okrog 100 izletnikov, večinoma iz Litijske, Trbovelj, Hrastnika in Dola, malo pa iz Savinjske doline; tem sta se tudi pridružila dva vrla člana Šaleške podružnice S. P. D. Marljivi gostilničar g. Naprudnik nam je pridno točil po ne visoki ceni pristno vinsko kapljico, s katero so si krepčali izletniki v senci stoletnih bukev pri navduševalnih napitnicah trudne svoje ude. Popoldne pa je izletnikom godba na pihala podžgala že počite pete, da so se sukali pari pod milim nebom na trati okrog koč kakor kje v velikomestnem salonu z najgladkejšimi tlemi. Med odmorom godbe pa so krepka grla pevcev in pevk zapela krasne narodne in umetne slovenske pesmi, s katerimi so si kmalu pridobili srca v lepem številu došlih kmetov iz Griž in bližnje mrzliške okolice. Tako je prehitro prišla za vsakega ura slovesa; pri razstanku smo si obljubili, da se zopet kmalu snidemo z agilnimi člani litijske podružnice. Litičani in nekaj Trboveljčanov so z Grižani ubrali pot na Griže in Žalec, odkoder so se z večernim vlakom peljali domov. Ta izlet je bil res prava planinska veselica, ki nam ostane v prijetnem in trajnem spominu.

— **Št. veter v Savinjski dolini.** Koncert Št. Pavelske godbe v nedeljo 24. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši ob ugodnem vremenu na prostem, pred restavracijo, ob neugodnem vremenu pa v obširnih prostorih gostilne. Naj nikdo iz okolice ne zamudi ugodne prilike slišati godbo, ki jo proizvajajo Št. Pavelski kmečki fanti, in ubrano narodno petje. Z najboljšo kapljico hoče postreči gostilničar Alojz Šribar. Dne 14. t. m., na Telovo, se je že vršil popoldanski koncert in prišli so ljudje od vseh strani poslušat lepega proizvajanja posameznih godbenih komadov. Vse osebnosti so izginile in ljudje so samo — uživali.

— **Veselica na čast sv. Cirila in Metodu** s tamburaško godbo in petjem se vrši dne 1. julija t. l. v Gajšekovi gostilni v Poljčanah. Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Med. univ. dr. Bela Stuhec**, praktični in zobozdravnik v Ptuj od-potuje 27. junija in se vrne 8. julija t. l.

— **Čebelarški učni tečaj** od 29. junija do vštetega 1. julija pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Predavanja se bodo vršila v šoli, praktična razkazovanja pa pri treh bližnjih čebelnjakih. Prvi in tretji dan začetek zjutraj ob pol 9. uri, drugi dan pa ob 8. uri; konec vsak dan zvečer ob 6. uri. Od poldne do dveh odmor. — Tečaj bo tako urejen, da bo prvi dan zlasti za začetnike, drugi in tretji dan pa sploh za vse čebelanje. Udeležba naj se blagovoli naznaniti podpisnemu prireditelju do 18. t. m. Natančneje spored je objavljen v „Slov. čebelarju“ št. 6. Na c. kr. deželni šolski svet se je vložila prošnja, da bode 30. junija in 2. julija prost za one učitelje, kateri se tega tečaja udeležijo; rešitev se bo objavila potom okr. šol. svetov.

Ivan Jurančič.

— **Ornig se je zopet blamiral.** V poročilu seje osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe za junij čitamo, da je hotel Ornig zopet po drugih deželah mešetariti na okrajne in družbine stroške ter sedaj kupovati po širni Avstriji mrjasce. Ni mu dovolj, da je vodil na okrajne stroške deputacijo za

bike po nepotrebnem po Solnograškem in kakor čujemo tudi po Bavarskem, kakor „večen žid“ bi rad romal po svetu na tuje stroške in kupoval blago v tujini, ki se dobi boljše in primernejše tudi v domači deželi. No sedaj mu je dal osrednji odbor temeljito brco ter ga prav pošteno poučil, kako mora gospodariti resen in umen gospodar. Mrjasce je hotel kupovati zopet za drag denar v tujih deželah, a osrednji odbor ga je pončil ter informiral, da ima tozadevno domača kmetijska družba dovolj in prav dobrega blaga. Gospod Ornig in „napredni“ Vaši pristaši, vzemite si patent na „umno“ Vaše gospodarstvo!

— **Papá Ornig in njegov „harem“.** „Novi slov. Štajerc“ sporoča, da je Ornig zidal svoj Mädchenheim brez predpisane postavne komisije. Tudi je dal otvoriti šolo, še predno je bilo poslopje suho. Med gojenkami je imel že škrlatico, ki jo je hotel zatajiti, in eno leto pozneje davico. Lep zavod!

— **Dom, registrovana delavska stavbena zadruga v Mariboru** ima dozdej 33 zadržnikov, ki so vplačali svoje deleže. Zadruga je že za letos zagotovila stavbo treh delavskih domov, kateri bodo še pred jesenjo dovršeni. Zadržne uradne ure so ob ponedeljkih in središč od 2.—4. ure popoldne. — Sprejemajo se tudi hranilne vloge v tekoči račun in se obrestujejo zneski do 500 K po 4%, nad 500 K po 4½%.

— **Umrli je v Št. Lovrencu nad Mariborom** usnjarski mojster in posestnik Jožef Heinschko v 67. letu starosti.

— **Umrli je v Gradcu** vsenčiliščni profesor dr. Ludvik Ebner dne 20. t. m. Bil je eden najznamenitejših operaterjev in mnogoteri ima njemu zahvaliti svoje življenje.

— **Zopet veleposestvo na Gor. Štajerskem v slovenskih rokah.** Veleposestvo vojvode Mecklenburg-Schwerin na Gornjem Štajerskem je kupil ljubljanski veletržec g. Ivan Knez za 1 milijon 500.000 K. Veleposestvo je baje eno največjih na Štajerskem. To bodo zopet javkale nemške vile po nemških gajih!!

— **Društvo stavbnih podjetnikov za Štajersko** se je osnovalo dne 15. t. m. v Gradcu.

— **Triumf kirurgije.** Poseben uspeh so dosegli zdravniki v Clevelandu. Neki deček je bil tam vsak čas kaznovan vsled raznih večjih ali manjših zločinov. Zdravniki so ga nato preiskali in dognali, da trpi na odebeljenju možganske kože. Izvršili so operacijo, in kar je deček ozdravel, je kakor prenovljen. Ponižen je, dober in silno priden.

— **Slovenski št. Ilj v Slovenskih goricah.** Nemci in nemškutarji ne morejo preboleti „izgube“ št. Ilja, katerega so vedeli za lumparski sredstvo tako dolgo si držati. Goljufali so ne vse mogoče načine in še pri zadnjih volitvah so pustili voliti enega svojih mrtvecev. Ne samo, da je ta čin samoobsebi sramoten napram svetosti spomina na mrliča, je tudi politično nepošten in podel. In takih sredstev se poslužuje naša nemškutarska banda po Spodnjem Štajerskem ne samo v št. Ilju, ampak povsod, kjer se jim sline cede po nadvladi.

Kranjsko.

— **Poročil se je** dne 18. t. m. g. Ivan Ozmeč, suplent v Ljubljani na I. drž. gimnaziji, naš štajerski rojak od Velike nedelje pri Ormožu, z gđco Pepirno Pfeiferjevo, uradniško hčerko v Ljubljani.

— **Od veselja je zblaznela** v Suhorju na Dolenjskem neka 19letna deklica, ker je brat pisal iz Amerike, da bo poslal vsak mesec 100 K domov.

— **Božjastna utonila.** 36 letna božjastna Marija Renarčič iz Doline pri Beli cerkvi je padla vsled epileptičnega napada v potok, ki teče ob domači hiši in utonila.

— **Utonil je pri kopanju** v nedeljo 15letni učenec deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, Matevž Lamovšek iz Orehovice. Prijel ga je krč.

Koroško.

— **Iz sodniške službe.** Predsednik deželnemu sodišču v Celovcu še vedno ni imenovan. Kakor znano, je prejšnji predsednik Walter postal podpredsednik graškemu nadsodišču. Sliši se, da pride v Celovec na njegovo mesto dr. Alfred Schmid pl. Sachsenstamm. A Slovenci se temu — in to upravičeno — upirajo. Kolikor ga poznamo iz Celja, bo on skušal v kali zadušiti vsak najmanjši pojav slovenskih zahtev glede ravnopravnosti slov. jezika. Konstatirati pa moramo tudi, da tukaj v Celju nismo opazili pri njem nasproti ljudstvu tiste uljudnosti, ki se mora od sodnika zahtevati.

Primorsko.

— **Samomor iz žalosti za umrlo hčerjo.** Kakor smo že poročali, je padla v Trstu 2letna Karolina Schrey skozi okno na cesto. Dekletce je vsled hudih poškodb umrlo. To je njenega očeta tako bolelo, da je spil strup. Hitri zdravniški pomoči se je posrečilo nesrečnika obdržati pri življenju.

— **Poskušen samomor blaznega.** 29letni Evgen Lavrinčič v Trstu je v soboto zblaznel in vse razbil v svojem stanovanju, nakar se je obesil, a so ga še pravočasno rešili in odvedli v bolnico.

— **Vlom v Trstu.** V noči od 18. na 19. t. m. so neznani tatovi vlomili v prodajalno juvelirja Veccheta ter vse oropali. Škode je nad 20.000 K.

— **Umor in samomor.** 27letni poštni uslužbenec Franc Kreševič v Trstu je v ponedeljek ustrelil svojo 20letno nevesto Marijo Kreševič in potem še sebe. Oba sta že umrla.

— **Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“** nam javlja, da bo dne 1. julija t. l. na prostranem vrtu „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu (v tržaški okolici) veliko planinsko slavlje „Veseli dan na planinah“ čegar čisti dobiček je namenjen za gradnjo vhoda v orjaško jamo „Dimnice“ v Slivjah (pri Podgradu v Istri).

Ta jama je bila komaj pred kratkim natančneje raziskana; nje čarobne krasote vzbudile so splošno zanimanje, tako, da je morala trž. podr. biti boj z narodnimi nasprotniki, predno se ji je posrečilo zavarovati si ta biser slovenskega Krasa.

Jama nudi nepopisnih krasot v oblikah orjaških kapnikov, velikanskih votlin, ter dveh bobnečih rečic stekajočih se v jezerce.

Glavna težava obstaja sedaj pri vходу, kajti kdor hoče obiskati to jamo, mora se spuščati približno 40 metrov po vrvi vni; jama bo komaj tedaj obče dostopna, ko bo izdelan poseben vhod.

Spored planinskega slavlja nudi mnogo zanimivosti. Triglavsko koča, Planinski semenj, Veliki planinski muzej, Gorska karavana in dr.

— **Slovaki na Ogrskem.** Nedavno so izdali slovaški poslanci nekako spomenico, v kateri označujejo svoje stališče napram Dunaju in napram Ogrski. Jasno in odločno se obračajo do Dunaja in izjavljajo, da hočejo zastaviti za neodvisnost Ogrske vse svoje moči. Njih cilj je svobodna Ogrska, kjer so si tako posamezniki po osebah kakor narodi enakopravni, brez ozira na njih

veroizpoved ali jezik, pripoznajo pa, da imajo Madžari vsled višje kulturne in gospodarske stopnje hegemonijo (vodstvo) v Ogrski nad drugimi nemadžarskimi narodi, s tem pa še nikakor ni rečeno, da mora biti na Ogrskem samo en jezik.

Slovanski jug.

— **V Sofijo!** Dne 28. avgusta t. l. se odprl v Sofiji, v glavnem mestu kneževine Bolgarske, II. jugoslovanska umetniška razstava, dva dni prej dne 26. avgusta se pa sestanejo tamkaj jugoslovanski književniki in časnikarji, da se združijo v organizovano celoto, kateri bo pripadla naloga, da čim najuspešneje deluje na to, da se vsi Jugoslovani združijo v eno kulturno celoto. Avgusta meseca bodo torej hiteli v Sofijo iz vseh jugoslovanskih dežela književniki, umetniki, časnikarji in vsi tisti, ki jim srce gorko bije za jugoslovansko idejo in jugoslovansko vzajemnost, da dokumentujejo vnovič pred vsem svetom kulturno edinstvo vseh Jugoslovancev in pokažejo, da biva od Triglava do Balkana eden narod, ki se zaveda, da si je politično razkosan, svoje skupnosti. Tudi Slovenci smo povabljeni in naša narodna čast zahteva, da se odzovemo temu vabilu in se udeležimo manifestacije v Sofiji v čim največjem številu. Odbor „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani je prevzel nalogo, da poskrbi, da se čim največ Slovencev udeleži kongresa jugoslovanskih književnikov in publicistov ter otvoritve II. jugoslovanske razstave v Sofiji. Odbor torej vabi vse rodoljubne Slovence, naj pohite v čim največjem številu avgusta meseca v Sofijo, da pokažejo z mnogobrojno svojo udeležbo, kako jaka in krepka je že v njih jugoslovanska ideja in da vedo po zaslugi ceniti one težnje, ki stremijo za tem, da se ustvari popolno kulturno edinstvo vseh južnih Slovanov. Prosimo torej vse one slovanske književnike, časnikarje in druge rodoljube, ki se nameravajo udeležiti izleta v Sofijo, da se prijavijo najkasneje do 1. julija t. l. tajniku „Društva slov. književnikov in časnikarjev“ Rastu Pustoslemšku v Ljubljani. Odbor bo namreč vsem udeležencem preskrbel brezplačne vozne listke po srbskih in bolgarskih železnicah; obenem se bo tudi potradil, da bi nam tudi ravnateljstvo ogrskih železnic dovolilo brezplačno vožnjo po ogrsko-hrvatskih železniških progah. V tem slučaju bi se peljali iz Zagreba preko Budimpešte v Beograd in Sofijo. Po končanem kongresu in po otvoritvi razstave v Sofiji se namerava prirediti izlet v Carigrad. Da se more vse to pravočasno vrediti, je treba, da se vsakdo, ki se namerava udeležiti potovanja, zglašuje najkasneje do 1. julija. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati! — Odbor „Društva slov. književnikov in časnikarjev“.

— **Hrvatski sabor** šteje 88 članov. Od teh bo po čopolnitvi nekaterih volitev: a) 40 koalirancev, všteti 7 divjakov, med temi tudi bana Pejačevića, ki je tudi narodni zastopnik; b) 19 Starčevićancev in c) 29 bivših starih Madjaronov, ki pa zdaj kot stranka več ne eksistirajo. Sabor se skliče početkom julija in za to zasedanje sabora se ni bati nobene spremembe v strankah, ker imajo stranke pod a) in b) za to zasedanje že svoj gotov program. Ali v jesenskem ali v zimskem zasedanju bi se mogle velike

spremembe dogoditi. Iz Dunaja je dana starim Madjaronom parola, da naj vsi prestopijo med Starčevićance. Geslo se naj glasi: Hie Habsburg, hie Košut. Starčevićanci, združeni s starimi Madjaroni, delovali bi za federativni „Großösterreich“. Koaliranci bi ostali na strani Madjarov in se z njimi skupaj borili za svojo in slobodo Madjarov proti Großösterreich-u. To je v kratko slika bodočnosti hrvatskih strank.

— **Hrvatski jezik na poslaništvih.** Z Dunaja javljajo od kompetentne strani, da je rezolucija delegata Saghy-ja, ki jo je stavil v ogrsko-hrvatski delegaciji, tudi zahtevala, da se bodo na vseh večjih poslanstvih in konzulatih, izlasti v Berlinu, na Balkanu in v Ameriki nameščali uradniki, večji hrvatskemu jeziku, ker se nahaja tamkaj mnogo Hrvatov, ki so prisiljeni iskati zaščite pri zastopnikih drugih držav, ker jih avstro-ogrski zastopniki ne umejo.

— **Naknadne volitve v hrvaški sabor** se vrše dne 28. t. m. Hrvatska oporbena stranka kandidira v okrajih: Belovar — dr. M. Rojca, Koprivnica — dr. J. Banjavčića, v Glini — Frana Supila, v Valpovem — dr. J. Lorkovića; priporoča pa kandidate izven strank v Varaždinu — dr. Frana Vrbanića, v Sv. Ivanu Žabnem — dr. Leva Mazzura.

— **Vsesokolski zlet v Zagrebu.** V nedeljo je imel osrednji odbor „Zveze hrv. sokolskih društev“ v Zagrebu sejo, na kateri je sklenil, da se priredi vsesokolski zlet 2. in 3. septembra t. l. Tega zleta se bodo udeležili „Sokoli“ vseh slovanskih narodov.

— **Hrvatsko planinsko društvo** je vnovič izvolilo za svojega predsednika poslanca v hrvatskem saboru in v ogrskem parlamentu grofa Miroslava Kulmera.

Slovanski sever.

— **Česke vesti.** Za svobodo narodnih šol. Deželni šolski svet češki je hotel izdati k državnemu in učnemu redu za Češko naredbe, s katerimi se postavlja obiskovanje cerkvenih obredov v isto vrsto z obiskovanjem šole. Učitelji imajo paziti, če otroci redno obiskujejo božjo službo; zamuda taiste jim šteje tako, kakor zamuda šole. Če bi starši ne pazili dosti skrbno, da prihajajo otroci redno k božji službi, jih mora učitelj javiti na okrajni šolski svet, ki jih pokliče k zagovoru in eventualno kaznuje. Ker pa slučajno niso vsi Čehi katoličani in se jih mnogo ne priznava sploh nobeni konfesiji in tudi, ker Čehi ne marajo, da bi igrali njihovi učitelji ulogo cerkvenikov, je vzbudila ta namera deželnega šolskega sveta po celem Češkem veliko vznemirjenje. Shod za shodom se je vršil, protestni telegram za protestnim telegramom je hitel na Dunaj, dokler ni šel končno i češki minister dr. Pacák protestirat v naučno ministrstvo, kjer so se imele dotične naredbe potrditi. Naučni minister dr. Marchet je zagotovil svojega tovariša, da ne pripusti nikdar, da bi take naredbe prišle v veljavo, s čemer je namen dotičnih shodov in brzojavk dosežen.

Moravske učiteljice so na svojem zadnjem, jako bogato obiskanem shodu — 400 udeležnic — sprejele resolucijo, katere glavne zahteve so: povzdiga učiteljske izobrazbe (moških in ženskih), poučevanje tudi v deških oddelkih, enaka plača z moškimi, zastopništvo v krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetih, državljanske in politične pravice, zrušenje celibata (za učiteljice).

— **Dr. Kramář za koncentracijo čeških strank.** V Nemškem Brodu je

18. junija na shodu volilcev govoril dr. Kramář za koncentracijo vseh čeških strank. Dejal je, da se morajo češki ministri podpirati, da se izvrši delo volilne reforme. Pozdraviti je, da imajo Čehi ob ogrskem vprašanju zastopnika v ministrstvu. Politika Mladočehov mora biti odločno demokratično-napredna. Svoje soglasje z izjavami dr. Kramářa sta na shodu izjavljala dr. Masaryk in staročeški govornik.

— **Tolstoj o sodobnih ruskih pisateljih.** Sotrudnik „Birževih Vjedomosti“ se je pred kratkim razgovarjal z grofom Tolstim o sodobni ruski literaturi. Časnikar ga je vprašal: „Kakšnega mnenja ste, Lev Nikolajevič, o dvojici najpopularnejših pisateljih v sedanjem času, o Gorkem in Leonidu Andrejevu? Večina jim odreka umetnost in jih smatra samo za prehodne.“ — „To je docela pravilno mnenje. Moji nazori so prav taki“, je odgovoril Tolstoj. — „Katerega izmed novejših pisateljev imate najrajši, Lev Nikolajevič? — Najraje imam Čehova“, je odvrnil Tolstoj. — „A izmed pesnikov? Oprostite, pozabil sem, da pesnikov ne priznavate.“ — „Kdo vam je to rekel?“ vprašal je Tolstoj. „Jaz sicer ne ljubim stihov, ne prisluškujem muziki stila, vselej pa cenim umetniško idejo, umetniško osebo in globokost avtorove duše ne glede na to, da-li pisatelj piše v verzih ali v prozi.“

— **Velika poljska zmaga v pruski Šleziji.** Te dni so Poljaki v pruski Šleziji izvojevali veliko zmago. V bitomskotarnogorskem okraju je bil prvi-krat izvoljen poljski nacionalist, novinar Adam Napjeralski. To pot je poljski kandidat dobil 28.000 glasov več kakor na prejšnjih volitvah. Napjeralski je drugi poljski poslanec iz Šlezije.

— **Čehi v Šleziji.** V Poljski Ostrovici je bil shod Čehov iz Šlezije, ki je odobril nasvetovani program in organizacijski načrt.

Gospodarstvo.

Želodčni katar pri praseh.

Pri nepravilni hrani, oziroma pri prehlajenju vsled tega pri praseh priporoča češki strokovnjak Vodička sledeče zdravilo:

Vzame se nekaj senenega drobirja, kateri se čedno pretrese in osnaži prahu in dolgih bilk, nato se previdno nekoliko opoži (seveda v ponvi na majhnem ognju) in posodica tega se zmeša z pol litra mleka (seveda novo segretega). K tej zmesi se prida nekoliko strdi in daje po dvakrat na uro po nekoliko piti; seveda primerno toplo. Ako žival to zdravilo izkožla, kar se pa malokdaj zgodi, dajmo ji omenjeno zdravilo vsak četrt ure zopet, seveda mlačno in rajši v manjši meri. To sredstvo se je izkazalo kot izvrstno in učinilo svoj utis najmanj v 12. do 24. urah.

Kadar začne bolezen pojenjavati, devajmo živali mlačno juho, zmešano s kruhom opečenim na ognju. Temu se prida še nekoliko čebule. — Od te hrane k navadni moramo le počasi preiti.

Kako se živali same zdravijo.

O tem se je že večkrat premišljevalo in tudi pisalo. Znano je, kako si mačka in pes svoje rane obližujeta in s tem navadno kmalu zacelita. Manj znano pa je, kako si znajo nekateri ptiči svoje rane lečiti. Opazilo se je, da so se povaljali z bolno rano po pesku ali hladni prsti in na ta način celili bolečino.

Ali rečeno bodi tukaj še več. Dokazano namreč je, da so se ljudje od

živalij marsikaj učili zdravljenja. Tako so pri opazovanju bolezni živali opazili, kako je ta — bolehn — iskala posebnih zelišč, katere je naglo pohrustala. Tudi se pravi, da medved, kateri navadno prespi celo zimo, si pripravi zalogo mahu, katero zbudič se, ali ob bolezni, najprej pogrizne. To mu baje želodec in čeva očisti.

Poznalci psov vedo, da so psi v mestih navadno veliko bolj podvrženi raznim boleznim, nego oni na deželi ali v prostih krajih. Ako le ti pridejo v prosto naravo, navadno hitro hlatajo po raznih rastlinah, kar je znamenje, da se s tem ozdravljajo. Tudi je skoraj čudno, da obstreljena divjačina beži najprej k vodi, da si ondi rano izpere. To nas marsikaj uči.

Zgodilo se je tudi že, da je bil pes ugriznjen od kače. Opazilo se je, da je ta naglo tekel k bližnjemu potoku, da se je tam spral in s tem strupu obranil.

Ako vrane požró kaj nastavljenega, strupenega, kaj naglo polete k bližnjemu gozdu, da ondi poiščejo zdravilnih mladik in čvrste vode. To je naravni protistrup, katerega nam kaže rabiti neumna — žival!

Če že ta tako zna rabiti vse pripomočke k svojemu ohranjenju, ali naj se pred njo osramoti človek, katerega je Bog povišal nad vse stvari?

Ohranimo si domače drevje.

Z obžalovanjem moram gledati, kako gine drevje, najbolj pa še domača drevesa. To pa najbolj orehi. To drevje je v zadnjih desetletjih dobilo veliko veljavo vsled svoje lepote, ki je naravna najlepša med pohištvo, pa še tudi se rabi za vojaštvo. Za vojaške puške namreč rabi se za prijemščine (Schafft) izključno le orehov les. In radi tega je in še bode imel ta čedalje višjo ceno.

Radi tega je kmetom svetovati, ne prodajati orehov naglo in še manj po nagli nizki — ceni. Ker bode ta cena gotovo vedno rasla. Držimo se! In kadar prodajamo, bodimo previdni! Ne na mero, temveč na vago se ta reč že dolgo računi. Torej ne z naglico, da si, dragi kmet, morda polovico vrednosti ne zavržeš!

Kakor gre z orehovim drevjem, tako bode polagoma šlo tudi s črešnjevim. Kakor znano, ima tudi črešnja lep rdeč les, prav prijeten za mizarsko opravo. Kdor ima takšno drevo, ne bodi neumen, kakor se velikokrat zgodi. — da ga poseka za drva, temuč je kolikor mogoče ohrani, nato v rabi pa da zrezati in deske porabiti za domače pohištvo.

Odkrito rečem, to kar sem prepričan, da kmeta na ta način stane dve tretjini manj, nego če bi kupoval v mestu ali na sejmu.

Pohorski.

Svetovne vesti.

— **Prva Srbkinja na dunajskem vseučilišču** — doktorica je postala dne 19. t. m. mlada gospica Julka Gjeorgjevič, hči umrlega avstrijskega konjeniškega častnika, veleposestnika na Ogrskem. Maturo je napravila na I. drž. gimnaziji v Ljubljani. Njen glavni predmet je slavistika.

— **Pri atentatu na španskega kralja in na kraljico** je bilo, kakor se je sedaj uradno dognalo, 15 civilnih ljudi ubitih, 70 pa ranjenih. V truplu nekega ubitega konja kraljevskega voza so dobili 28 krogelj.

— **Postila se je, da bi postala bela.** Gospa Alice Karr, mulatinja v Syracuse, se je postila prostovoljno 6 dni, ker je upala, da postane tako bela in bode bolj ugajala soprogu. Vsled posta je tako oslabela, da so jo morali

prepeljati v bolnišnico. Ko pa nekoliko okrevi, jo bodo izročili v blaznico, da se zdravniki prepričajo, ako je pri zdravi pameti.

— **Vzgleđ.** Bratu nekega duhovnika, kateri je vedno pridigal proti nezmernosti, reče nekdo: „Glej, kako uči tvoj brat, ti pa si vendar največji pijanec!“ „Tega ne razumeš!“ odreže se pijanec, „jaz in moj brat delujeva skupaj. On pridiga in uči proti pijančevanju, jaz sem mu pa — strašilni vzgleđ.“

— **Kdaj se začne novo leto?** Novo leto se prične pri raznih narodih različno. Rusi slavijo ta dan 13 dni pozneje nego mi. V Perziji in Turčiji, kjer si dele leto v mesece, različno dolge, začenjajo novo leto v malem travnu, včasih celo v velikem travnu. V Indiji, kjer imajo le tri letne čase, pripada novo leto na začetek vsakega od teh. Japonci in Korejanci slavili so do l. 1872. novo leto svečana ali snuša; sedaj jo pa obhajajo z nami. Samo-svoji Kitajci imajo novo leto po novem mesecu, kateri zadene, kadar solnce pride v znamenje ovna. V srednji Evropi šteje se novo leto po srednjeevropskem času, dočim v Franciji in Belgiji velja čas zapadnoevropski, kateri je za 50 minut zadaj. V Rusiji in Rumuniji pa vlada čas vzhodnoevropski, kateri je za eno uro naprej od našega. Ako bi kdo v Achachu o polnoči slavil novo leto, pa šel potem čez belgijsko mejo, lahko ondi slavi novo leto še enkrat.

— **Zdravila, narejena iz človeškega trupla.** Takšna Zdravila igrala so v starem in srednjem veku veliko ulogo. Še celo v početku minulega stoletja, l. 1834. imeli so po lekarnah na Češkem in drugod za dragi denar na prodaj kose egiptovskih mumij, balsamiranih ljudskih trupel, katere so rabili kot zdravila proti raznim boleznim. Od pradačna čislala se je kri ljudska za jako močno zdravilo; pa še danes po nekoč prosto ljudstvo telesu obešenca čudotvorno moč pripisujejo. Odnjile kosti mrličev, del mozga in kri ljudska čislala se je že od nekdaj kot jako zdravilno sredstvo. V nekem starem češkem zdravniškem spisu čita se sledeče: „Meso od ljudi obešenih ali potolčenih, kakor koža od njih za napravo amleta, mast in prekuhanje kosti se rabijo kot zdravila za dotične dele bolnikov, enako slinje proti slepoti in kačjemu piku, pepel iz sežganih las za ustavljenje krvi itd.“ Italijanski zdravnik Bertoletti v začetku 17. stoletja je priporočal proti naduhi uživati dihanje zdravih ljudi. Pripravil je posebno napravo, s katero je dih človeka vlovil, nato ga shladil v led, katerega koščke je rabil, ko je napravljajl zdravila. V sedanjem modernem zdravilstvu ostalo je od vsega tega edino le še to, da se pri operacijah sname košček kože od zdravega človeka na bolnega, kar se zgodi pri nekaterih ranah in opeklinah. — Tako piše češki list. Pri nas se pa še tuintam nahajajo ljudje, ki se boje iti v lekarno, češ, ondi me bodo vzeli za vselej in z mojega telesa zdravila kuhali. Oj babjeverstvo!

— **Orožnik ustrelil orožnika.** Iz Zagreba poročajo: V okolici Sesvet, Vrbovca, Sv. Iv. Zelina se je izvršilo nedavno mnogo tatvin. Orožnika Josip Bačan in Luka Pavelič sta te dni aretirala člana mnogoštevilne tatinske tolpe nekega Tomo Fijana. Tatinska tolpa je hotela potem ponoči Fijana rešiti iz zapora. Orožnik Bačan je planil iz sobe s puško, takoj za njim je planil orožnik Pavelič. V temi ni izpoznal, kje stoji Bačan in je imel v temi Bačana za tatu. Pavelič je ustrelil nanj in Bačan se je mrtev zgrudil. Ko je Pavelič videl, kaj je naredil, se je hotel iz žalosti ustreliti.

— **Pavel Kekič,** znan nam iz Celja radi obtožbe na ponarejanje avstrijskega denarja, je bil radi tega več mesecev zaprt v Celju, se je vrnil nazaj v Ameriko. O vzprejemu piše ameriška „Nova Domovina“: Paul Kekič se je vrnil. Včeraj popoldne se je vrnil iz Avstrije Paul Kekič, ki biva na 876 St. Clair St. V pondeljek je brzojavil iz New Yorka, da je srečno došel v Zvezne države. Ko je včeraj prišel v Cleveland, ga je nad sto prijateljev pričakovalo na Union postaji; poleg tega je pričakovalo Kekičevega prihoda nad tisoč prijateljev in rojakov pred njegovo hišo. Pri vstopu v hišo je igrala godba, katero je bilo potem slišati celo popoldne v Kekičevem splotju.

— **Dragocenost k'one ruskega cara.** Od nekdaj se je že govorilo o neverjetni dragocenosti krone ruskih carov, pa le malokdo je verjel te pravljice. Pred kratkim pa je bila ta dragocenost uradno pregledana in cenjena, po čemer poročajo ruski listi sledeče: „Sama krona ima ceno tri milijarde rubljev. Izdelana je iz čistega zlata in tehta 7 kilogramov in 200 gramov. Okinčana je z 32 briljanti, v velikosti oreha in še s 87 drugimi dragimi kamni. V žezlu pa se blišči svetovnoznan demant „Orlov“, kateri tehta po zadnjem brušenju 147 karatov. Z zlatom obšiti plašč za kronanje se ceni na 7 milijonov rubljev, ne glede na njega zgodovinsko vrednost. Pri kronanju cara Nikolaja bil je še dragoceno okrašen, kar je stalo do 1 milijon rubljev. Posejan je z 1700 briljanti in 770 dragimi kamni, ter tehta 22 kilogramov. — Zlati tron iz dobe cara Petra tehta 110 kg in klečalnik 37 kg. Oboje ima ceno 25 milijonov rubljev. Vse to je iz čistega zlata in rabi se samo le ob kronanju. Še premnoge drugih dragocenosti, s katerih, kakor v bajkah govori rusko ljudstvo, je združeno s temi zakladi. Kakor rečeno, rabi se ta znamenitost le ob času kronanja; sicer pa je baje shranjena v nekih podzemskih prostorih in le ob redkih prilikah pride na svetlo.

— **Draginja kačjega strupa.** V poslednjem času se v Angliji kaj povprašuje po kačjem strupu iz Avstralije, ker lovci kač se žrtvujejo, da namreč love kače in živim odjemljejo strup. Ta se na Angleškem rabi pri kemijskem učenju in stane libra tega strupa 100.000 kron.

— **Nova zgradba se je zrušila** v Borgfeldu pri Hamburgu, namreč petnadstropno tovarniško poslopje. Izpod razvalin so izvlekli do sedaj osem mrtvih.

— **Češki deželni zbor** se skliče po cesarjevem obisku v Pragi.

— **Za župana v Budapešti** je izvoljen magistratni svetnik St. Barezv.

— **Na podmorsko mino je zadela** blizu Osake japonska armadna transportna ladja ter se potopila. Na ladji je bilo nad 40 vojakov in 14 častnikov, ki so vsi utonili.

— **Ponarejalec bankoveev Liebl na Dunaju** je obsojen na 8 let težke ječe.

— **Švedski kralj nevarno bolan.** Iz Stokholma poročajo, da je švedski kralj Oskar nevarno bolan in da nimajo zdravniki več apanja, da ozdravi.

— **Tudi dobra propoved.** V nedeljski šoli je mladi ameriški milijonar Carnegie bil pozvan, naj prednaša kako biblijsko propoved. Ta ni veliko premišljal, temuč v kratkem opravil z besedami: „Varuj svoje vinarje, dolarji tvoji se bodo potem že sami varovali.“

— Vsi so se smejali, kajti ta propoved ni bila iz biblije; Carnegie naučil se je te od svoje matere.

— **Deček samomorilec.** Na Dunaju se je ustrelil 12 letni sinček pro-

dajalca mleka. Dečka, ki je bil v šoli jako priden, so doma natepli, ker ni uстал dovolj zgodaj, da bi strankam nesel mleko na dom.

— **Železniški most podrt.** V Reki se je železniški most pri mornarski akademiji podrl, ko je pod njim vozil tovorni vlak. Vsled razvalin se morajo vlaki, prihajajoči iz Šempetra, ustavljati zunaj postaje.

— **Ženske pregnale ministra.** V Northamptonu je hotel govoriti minister Asquith, a emancipirane ženske so razvile prapor z napisom „Ženskam volilno pravico“ ter tako razgrajale, da je moral minister na avtomobilu zbežati.

— **Mesto pod vodo.** Iz Bukaresta poročajo: Nad mestom Braila se je utrgal oblak, celo mesto je pod vodo. Promet je mogoč le s čolni. Škoda je velika.

— **Hude poplave** so bile v okolici Benešov na Češkem. Zrušilo se je 60 hiš. Park pri graščini nadvojvode Frana Ferdinanda v Konopištu je ves razdjan. Pogrešajo tudi 7 oseb.

— **Mažarska krajevna imena.** Vsa krajevna imena na Ogrskem, ki so se doslej navajala mažarski, a zraven v oklepni tudi nemški, se imajo odslej vsled ukaza vojnega ministra z dne 16. t. m. zaznamovati samo mažarski.

Društveno gibanje.

— **Dekliška zveza društva „Gospodar“** priredi prvič veliko veselico v nedeljo, dne 24. junija 1906 ob 4. uri popoldne v dvorani g. Franca Ježovnika. Spored: 1. Nagovor. L. K. 2. Deklamacije: „Hvala malih“ in „Kuharica učenka“. A. K. 3. Igra: „Lurska pastarica“ nabožna igra v 5. dejanjih. Med posameznimi točkami poje dekliski zbor in udarjajo društveni tamburaši. Vstopnina: Sedeži od 1. do 6. vrste 1 K, drugi sedeži 80 vin., stojišče 40 vin. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Kmet. zadruga za Šaleško dolino** priredi v nedeljo, dne 24. t. m. po rani službi božji poučno predavanje; predaval bo zadrugi tajnik o I. avstr. zadrugnem shodu.

— **Sv. Jurij na Ščavnici.** Tukajsnje bralno društvo priredi dne 24. t. m. veliko narodno igro „Rokovnjači“ pri kateri sodeluje slavna Kocmutova godba na lok. — Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 70 vin., stojišča 40 vin. Po predstavi sledi prosta zabava.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** v Gradcu ima v soboto, dne 23. t. m. svoj III. redni občni zbor ob 8. uri zvečer v restavraciji „Habsburg“ Naglergasse 31 z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

— **„Slovenija“** na Dunaju ima III. redni občni zbor dne 23. junija t. l. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih VIII. Breitenfelderstr. 20. Slovanski gostje dobrodošli!

Izveček iz poljedelskih poročil.

Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal:

Kaj bi, posebno pri delu na polju, proti hudi žeji storil, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam; poizkusil je in se mi zahvalil za dober svet in se na-dejam, da bode marsikateri bralec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poskusi sam.

Vzeml, sem mu rekel, 1 liter vode, primešaj ji eno polno žlico, približno 15—20 gramov „Frankovega“ pridatka k kavi, katerega ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, potem postavi ta prevretek na

stran za 5 minut da se ščiti, na to pa odliv prevretka postavi v klet, da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko prideneš nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s seboj na polje. — Najbolje je, če steklenico zagrebeš na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepčujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega „Frankovega“ prevretka in čutil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.

„Frank“ toraj ni samo najboljši pridatek k kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temuč tudi prav primerno sredstvo za žejo. (312) 3-2

— **Skrbne gospodinje** so bile že od nekdaj oprezne pri nakupovanju sladne kave in so sprejemale samo zaprte izvirne zavoje z napisom „Kathreinerjeva Kneippova sladna kava“ in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko. Ker se pa vedno iznova pojavljajo posnemki, ni moči dovolj dostikrat opozarjati na znake pristne Kathreinerjeve kave. Čemu tudi bi kdo sprejemal manj vredne posnemke, če ob isti ceni lahko dobi pristno Kathreinerjevo kavo, ki ima edina tako priljubljeni okus zrnate kave in ki je noben drug izdelek ne dosega niti ne približno glede okusa in prijetnosti? Treba je torej v svoj prid največje opreznosti.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so nadalje poslali zbirke rabljenih poštih znamk sledeči p. n. gg.: 151 Gospa Resmanova vdova postajenačelnika v Ljubljani; 152 Neimenovan iz Vitanja; 153 Jos. Kolenec v Ljubljani; 154 Fran Perger, trgovec v Dobovi pri Brežicah; 155 Al. Schrey na Jesenicah; 156 Neimenovan v Pazinu; 157 Josip Krof v Kotličah na Koroškem; 158 Janko Mohorko, učitelj voditelj v Selah pri Slovenjem gradu; 259 Neimenovan v Ljubljani; 160 Slovenski bogoslovci v Celovcu; 161 Anica Omejeva v Ljubljani; 162 Neimenovan v Ljubljani; 163 Milena Kavčičeva; 164 J. Kapus; 165 Mici Laasbacherjeva; 166 Uredništvo in upravnštvo „Primorski list“ v Gorici; 167 Učenci III. razreda v Lembachu; 168 Katarina Kavčičeva pri dr. Kosenini v Ljubljani; 169 Milan Žnidaršič veletržec v Matenjivasi pri Prestraneku; 170 Neimenovan v Ljubljani; 171 Jožica Bonačeva v Ljubljani; 172 Katinka Silanova v Peralci pri Škočjanu-Koroško; 173 Jakob Hrvatski v Ljubnem v Sav. dol. 174 Anica Omejeva v Ljubljani; 175 Anica Stekova v Ljubljani; 176 Fran Stuhec, kapelan pri Sv. Juriju ob Ščavnici; 177 Stefan Fideršek v Nemški Bistrici na Stajerskem; 178 Ivan Benkovič c. kr. kancelist v Višnjigori; 179 Oton Ploj, c. kr. notar v Črnomlju; 180 Lucijan Kovačič, c. kr. poštar pri Sv. Luciji ob Soči; 181 Neimenovan v Gorici; 182 Anton Rejec, posest. in obč. tajnik v Sebraljah na Goriškem; 183 Josip Vogrinec v Novi Štifti; 184 Alojzij Kokalj, župnik v Varbergu pri Ptuj; 185 Dr. Janko Ponebšek, c. kr. fin. tajnik v Črnomlju; 186 Makso Pletersnik, družbin nadzornik v Ljubljani; 187 Dr. Ivan Mencinger, odvetnik v Krškem; 188 Malvina Plaper, vrtnarica v Podgori pri Gorici; 189 Bvgen Lah, mag. tajnik v Ljubljani; 190 Anton Pucelj v Zleblcu; 191 Uredništvo „Glas Svobode“ v Chicagi; 192 Učenci V. razreda Fr. Jos. dekl. šole v Ljutomeru; 193 Ivan Colnar, asist. m. hranil. v Ljubljani; 194 Tomo Vamberger posestnik v Sp. Siskit; 195 Pavlina Ličanova v Ljubljani; 196 Slavica Kodričeva v Gorici; 197 Matija Zemljčič, župnik pri Sv. Jurju ob Pesnici-Stajersko; 198 Janko Schweiger v Črnomlju; 199 Valentin Beznik, župnik na Homu; 200 Terezija Kranjec v Loki pri Zidanem mostu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 30. aprila 1906 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravnštvo „Slovenski Narod“ 78 K 95 v; upravnštvo „Slovenec“ 51 K; upravnštvo „Soča“ 9 K 10 v. Podružnice: V Gornjem gradu pokroviteljno 200 K; v Ptuj 75 K; na Vranskem 70 K; moška v Radovljici 70 K; Briska v Biljani (Goriško) 23 K 60 v; ženska v Trbovljah 221 K. Občine: Dež. stolno mesto Ljubljana prvi obrok za 1906, 1. 500 K; Črnomelj 10 K; Sv. Ana pri Trzinu 4 K; Idrija 100 K. Posojilnice: Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K, v Sincivsi 10 K, v Št. Vidu pri Zatični 20 K. Vzajemno podporno društvo 100 K. Glavna slov. posojilnica in hranilnica 50 K, v Celju 200 K, v Logatcu 30 K. Notranjska v Postojni 50 K. Mohorjani: V Ljutomeru 2 K, v Besnici 5 K. Volila: pokojnega Jožefa Lipovca, po domače Markeljna, posestnika pri sv. Križu nad Osenicami 100 K; pok. prošta Lamberta Einspielerja v Celovcu 273 K 11 v. Trdka Ivan Perdan v Ljubljani od družbinih vžigalic 1.000 K. Trdka Ivan Jebračin v Ljubljani prispevek od družbine kave 536 K 50 v. Razni: Matija Wutti, posestnik na Ločilu, pokroviteljno 200 K, rodoljub in rodoljubkinje v Litiji za nove šipe v tržaški šoli prejemaš zaznamek slovenskih krstnih imen 70 K, odvetnik dr. Josip Furlan, povodom neke poravnave vplačan 25 K, vesela napredna kamniška družba pri Mejaču v Komendi kot napitnino prostovoljnemu natakarku 11 K 1 v. Mihael Bratož, trgovec na Reki 10 K, Leopold

Plut v Črnomlju povodom pekega izleta v Gradec darovanih 5 K, Anton Črno, kmet iz Lembah pri Mariboru ob Dravi 2 K, Maturant Lavoslav Kemperle nabral med rodoljubnimi pivci v narodni gostilni g. Kemperle v Huda-juzni 20 K, vodstveni ud dr. Svetina za pobita okna na tržaški šoli nabranih 10 K, Josip Dobrovec, kanonik v Velikovem 16 K, prof. Leopold Pettauer izgubljen stavo 10 K, župnik Fran Ogrizek 3 K 40 v, svetogorski romarji po g. Ivanu Frjavcu, kapelanu v Šmartnem pri Litiji 6 K 52 v, Anton Gnuš, višničitelj v Mariboru 2 K 14 v, Za šolske knjige in učila 190 K, Za narodni kolek 599 K 12 v, Za 32 družbinih koledarjev 51 K 20.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Izjava.

Ker se od prizadete strani sumniči mene, da sem v zvezi s člankom „Domovine“ z dne 6. junija t. l. št. 64., izjavljam, da nimam z omenjenim člankom ne direktne, kakor tudi ne indirektne zveze, ter prosim, da slavno uredništvo to potrdi.

CELJE, 18. junija 1906.

Oroslav Kušec

okrajni tajnik.

(Potrjujemo, da g. Oroslav Kušec nima s člankom „Po volitvah“ v zgoraj omenjeni številki našega lista nikakšne zveze. Uredništvo.)

Poslano.

Rekord francoskega brzoparobroda „La Provence“ za najhitrejšo vožnjo iz Evrope v Ameriko.

Veliko se je v zadnjih letih pisalo o izvrstnih nemških izdelkih na polju parobrodarstva.

Nemška parobrodna društva so to dejstvo kar preplavila po časopisih in hvalila hitrost in udobnost njih parobrodov.

Le redkokrat so se drugi narodi oglašili za njih tostrokovni izvor in raditega je vsakdo vže mislil, da so v tej stroki Nemci na vrhuncu.

Sedaj poroča „Newjorker Staats-zeitung“, da je takozvanega „Oceanwindhund“ (parobrod hamburške linije „Deutschland“) parobrod francoske linije „La Provence“ na prvi poti porazil glede hitrosti. Primerilo se je slučajno, da sta ta dva parobroda zapustila ob jednem času kontinent. S tem je bilo dano znamenje za pridobitev rekorda. Stroji so delali na vse kriplje. Potniki so pričeli staviti za velike vsote in so z največjim zanimanjem sledili cilom poveljnistva obeh parobrodov.

Zadnje 2 dni je pa vendar francoski nad nemškim zmagal, ker je prej dospel v Newjork, in si s tem pridobil rekord.

V parobrodarskih krogih je ta zmaga francoskega društva napravila velik vtisk. (356) 1

Listnica uredništva.

Št. Pavel v S. d.: Žal, ni mogoče, da pridem.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolašče v sebi, je torej najlaše prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo s imenom Ivan Hoff in s levo varstveno znamko.

Zavoji po ¼ kg 90 vinarjev Dobiva se povsod.

Zahvala.

Podpisanimi je v prijetno dožnost zahvaliti se najpristronejši vsem, ki so povodom bridke izgube najine iskrenoljubljene hčerke

Marte

nama stali na strani in pomagali lajšati breme. — Sosebno pa se zahvaljujeva prečastiti duhovščini, slavnemu učitelstvu okoliške šole, posebej gosp. nadučitelju Ivanu Cetina za prevzeto skrb pri pogrebu, cc. gospodom, ki so truplo nepozabne ranjke nesli k večnemu počitku, vsem darovateljem krasnih vencev, šolski deci pod vodstvom gosp. učit. Rud. Božiča za ginjaivo petje, gosp. upravn. svetniku Fran Robleku, p. n. uradništvu deln. pivovarne, kakor vsem, ki so s svoje udeležitvijo pri pogrebu z nama sočustvovali. (359) 1

Emanuel in Antonija Woitsch

LAŠKO, 21. junija 1906.

Med. univ.

dr. Béla Stuhec

praktični in zobozdravnik v Ptuj

odpotuje 27. junija in se vrne 8. julija 1906.

(255) 1

A 126/5.122

Dražbeni oklic.

Od c. kr. okajne sodnije Ljutomer se bode na predlog g. dra. Franjo Rosina, odvetnika v Mariboru, kot izvrševalca oporoke v zapuščini po dr. Ivanu Farkašu hišno in gospodarsko poslopje štev. 65/65 s skednjem in vrtno parcelo štev. 397 k. o. Ljutomer za izključno ceno **po 29413 K** javno dražbalo, s tem da se vsi kupci brez ozira na narodnost k dražbi kot ponudniki dopuščajo, in da se kot vadije tudi knjižice okrajne posojilnice v Ljutomeru lahko rabijo.

Dražba se bode dne 2. julija 1906 predpoldne ob 8. uri loke rei sitae vršila.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo. Na zemljiščen zavarovanim upnikom se upne zastavne pravice brez ozira na upno ceno pridržijo.

Dražbeno izkupilo je pri sodnji položiti.

Dražbeni pogoji se lahko pri sodnji v sobi štev. 4 pregledajo.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomer odd. I.

dne 19. junija 1906.

Prodajalna

s stanovanjem in primernimi prostori, eventuelno prodajalna sama se da pod ugodnimi pogoji v najem. Lokali so na najugodnejšem prostoru v Makolah. — Natančnejša pojasnila poda posojilnica v MAKOLAH.

ZAHVALA!

Vsem p. n. gostom se ob priliki odhoda iz Žalca naj-vpljudneje zahvaljujeva za mnogobrojen obisk. (349) 1

Franc in Ana Zama

gostilničarja v Žalca.

Deček

ki ima veselje do trgovine se sprejme za vajenca v trgovini

A. POGAČNIK v Cerknici, Notranjsko.

Pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi (270) proti požaru in za življenje najdejo 16-10

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni potovalci pa dobro trajno službo. Ponudbe pod „15305 Gradec“ posterestante.

Praprave za valjanje perila (valjarje), - - - pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje

tvrdka

S. Berger

Donaj L.

Wipplingerstrasse 29.

ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

(7/a) 104-93

Na debelo. (332) 11-8

MOLITVENIKE

za sv. birmo, v okusnih vezih priporoča
ZVEZNA TRGOVINA v Celju, Rotovška ulica št. 2.

Dobra vpeljana izdelovalnica

sodavice in pokalice

se ceno proda, oziroma da v najem. Več pove JAKOB OMLADIČ, Gaberje pri Celju. Prednost ima Slovenec. 3-3

Istotam se tudi proda

pokrit voz

za dva konja cena 100 kron.

Osebni kredit!

Z in brez žirantov za častnike, duhovnike, dvorne — državne — in zasebne uradnike, učitelje, trgovce, obrtnike, trgovske nameščence, k pokojnini upravičene dame in zasebnike vsake vrste na 1/4-25 let proti mesečnim 1/4 1/2 ali celoletnim odplačilom; kapital in obresti se istočasno odplačujejo. Posebnost: osebni kredit v zmislu pariško-dunajske enote (kapitaliziranje plače.)

4 0/0! 4 0/0! 4 0/0! 4 0/0!

Realni kredit!

od 300 K višje na I. II. in III. stavek za posestnike na polja, obresti, hiše na deželi, vile, tovarne, kopaljšča, mline, mineralne in druge vrelce, kamnolome in vsake vrste nepremičnine do 3/4 delne cenilne vrednosti.

Stavbni kredit!

Na stavbe vsake vrste v 2-3 obrokih, kakor napreduje stavba. Konvertiranje bančnih in privatnih dolgov, Menice in reeskompti in akceptna menjava za trgovce. Izdelujemo in financiramo načrte za nameravana podjetja. Prevzamemo tehnične in geološke potrebe po zapriseženih izvedencih. Prevzamemo spreminjave obstoječih podjetij v akcijske družbe. Jako rečno! Hitro! Diskretno po prvovrstnih inozemskih in francosko-angelskih zavodih! Prima-reference! Zahtevajte prospekt! Znamko za odgovor priložite!

MELLER L. EGYED BUDAPEŠTA,
(246) V., Koháry-Utca 19 B. 24-24

Posestvo

v lepem kraju in legi na Spodnjem Štajerskem blizu mesta in železniške postaje z lepimi poslopji, sobami za letovišnike, novo strojno žago z vodno silo, lepimi sadnimi vrtovi, rodovitnimi njivami in travniki, se proda ali zamenja za hišo z gostilniško obrtjo v ali blizini mesta, trga ali žel. postaje na Štajerskem ali Koroškem. 3-1

Kje, pove upravništvo tega lista.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja

v Ameriko!

Vsaki 14 dni vozijo

Trst-New-York

parniki z dvema vijaki in brezzičnim brzojavom opremljeni, 10.000 ton noseči. — Pojasnila in vožni listi se dobijo pri zastopniku:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana
Slomškove ulice št. 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: CARPATHIA ponedeljek, 2. julija 1906. ULTONIA, ponedeljek 16. julija 1906. SLAVONIA, ponedeljek 30. julija 1906. (1)

KRIVI PREROKI

so bili oni, ki so iz početka mojega podjetja deloma iz zavisti, deloma tudi iz narodne zagrizenosti zatrdjevali, da v Celju za narodnega mesarja ni obstanka. Da se ta proročani polom ni uresničil, se ob koncu leta svoje samostojnosti radosten zahvaljujem vsem cenj. rodoljubom, ki so z agitacijo ter s posetom pripomogli do obstoja in procvita mojega podjetja, ter se priporočam tudi v nadaljno podporo. Obenem naznanjam, da v ljub do sedaj še nedoseženi draginji živali

OSTANE CENA MESU NESPREMENJENA

ter da plačam za vsako boljšo goved zaklane teže a kg od 70 kr. naprej.

(354)

Z odličnim spoštovanjem

6-2

JOSIP STELCER & mesar.

Razpis stavb.

Štev. 342.

(344) 3-3

- Okrajni odbor Šmarje pri Jelšah odda potom ponudb napravo:
- prehoda (Durchlass) na Grobelnem v km 15+109 okrajne ceste I. razreda Celje-Rogatec,
 - škarpe na Pečici v km 6+8 okrajne ceste I. razreda Poljčane-Rogatec,
 - popravilo okrajne ceste II. razreda Lemberg pri Detičku,
 - popravilo plaza na Pečici v km 6+5 okrajne ceste I. razreda Poljčane-Rogatec.

Stroški zgradb proračunjeni so od a) na 900 K, od b) na 906 K, od c) na 450 K; popravilo od d) odda se pa po enotnih cenah, katere so razvidne iz proračuna.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji se zamorejo vpogledati vsaki dan ob uradnih urah v okrajni pisarni.

Pismene, zapečatenе ponudbe z napisom „PONUDBA“ se imajo s priloženo 10% varščino in sicer od a) po 90 K, od b) po 96 K, od c) po 45 K, od d) po 600 K oddati ali pa po pošti poslati najkasneje do

26. junija 1906

do 5. ure zvečer okrajnemu odboru Šmarje pri Jelšah.

Okrajni odbor Šmarje pri Jelšah

dne 11. junija 1906.

Načelnik: **Dr. Jos. Georg.**

Rafael Salmič Celje
Narodni dom

prva narodna, najcenejša in največja trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti.

Botrčki in botrce
priporočam Vam lepa in najcenejša

birmanska darila, ure, uhane, priveske, prstane, i. t. d. i. t. d.

Vsa v moje stroko spadajoča popravila izvršujem točno, dobro in ceno.

Za vsako delo, kakor tudi za pristnost blaga jamčim pismeno.

Zahtevajte moj cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto

(33) 15

**Trgovina s papir-
jem, pisalnimi in
risalnimi potreb-
ščinami**

prodaja c. kr. šolskih
knjig in igralnih kart

**Zvezna
trgovina**

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir.

vinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema
kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol
usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

**Največja zaloga
vseh tiskovin**

za občin-
ske urade
krajne --
šolske svete, učitelstvo, župnijske urade,
okrajne zastope, užitniške zastope, hra-
nilnice, posojilnice, odvetnike, notarje
in privatnike.

**Lastna zaloga šol.
zvezkov in risank.**

Papirnate vreče vseh veliko-
sti po origi-
nalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vig-
nete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajn-
ske in svetlicami
od najpriprostejše
do najfinejša izpeljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih
barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in
mapah.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške
potrebnosti so brezplačno
na razpolago.

Trgovci in preprodajalci
imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. © Solidna in točna posrežba.

ANTON KOLENC, Celje

Nar. dom in v lastni hiši Graška cesta 22.

Trgovina špacerijskega blaga ter dež. pridelkov
(120) na debelo in drobno. 46-19

Naznanjam vljudno, da sem otvoril v lastni hiši
Graška cesta št. 22 popolnoma novo urejeno TRGOVINO
s špacerijskim blagom in deželimi pridelki. Trgovina
v Narodnem domu pa ostane kakor do sedaj. Potrudi
se bodem dobro in pošteno postreči z vedno svežim in
dobrim blagom ter prošim slavno občinstvo za mnogo-
brojni obisk. Kupčija in prodaja vsakovrstnih deželnih
pridelkov, sadja, svežega in suhega kakor: jabolk, kutin,
hrušek, črešenj, češpelj, marelic, breskev, drena, orehov,
kostanja, pravega in divjega. Kupujem tudi vsakovrstno
žito kakor: pšenico, oves, rž, koruzoj laneno seme, ko-
nopljeno seme, krompir, fižol, bob, grah, predivo, bučna
zrna, koruzno slamo od storžev, nadalje: maline, jagode,
suhe gobe, malinsko štipo, mravljična jajca, želod,
vosek, maslo, smrekovo, borovo, macesnovo seme, ma-
cesnovo gobo, bezgovo gobo, vsakovrstne cvetke in
koraninice raznih zelišč kakor: tisoč rože, arniko, bez-
govo cvetje, lipovo cvetje, sploh vse cvetke in kore-
ninice lepo posušene. Jemljem tudi lepo kuretnino:
piščance, race, gosi, kapune, purane itd. Kože od
vsakovrstne divljačine in domače živine.

Ugodna prilika.
Samo 3 gld.

stane poštni zavoj bruto 5 kg (cca 50 do
60 kom.) pri stiskanju malo poškodovanega
lepo sortiranega, kot cvetlice dišočega
toiletnega mila

vijolica, roža, heliotrop, mo-
šus, zvonček, breskvin cvet itd.

Pošilja po povzetju
MANHATTANOV PODJETJE
BUDIMPEŠTA VIII., Bezeredy-ulica 3.

Kupujte narodni kolek!

Ne poročaj se

brez knjige o zakonu dr. Retana z
39 podobami mesto 3 K samo 1'25 K. Sveto-
valec za mlade poročence mesto 6 K samo
3'50 K. Obe deli skupaj samo 4'50 K franko.
naprej vposlano ali po povzetju. (255) 30-22
A. GÜNTHER, zaloga znanstvenih knjig, kurioznosti,
v „Machtlos“, p. Hönebach (okraj KASSEL).

Cene primerno nizke. Delo solidno
in se v teku tedna izgotovi. Lišpa
ni treba odstraniti. Za vse v
snaženje izročene stvari se jamči.

H. VOLK

Šoštanj, Štajersko.

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na
par in elektriko, se priporoča za
snaženje vsakovrstnih oblik itd.

Zbiralnica v Celju pri gospodu

Josipu Hočevanju

krojaski modni salon, Kolo-
dvorska ulica.

(64) 67-64

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih
najboljše izdelane firme, ki
obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I., Wipplingerstrasse 29.



Vzorci so v rabi in se lahko ogle-
dajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v
Celju in pri mnogih drugih po-
sojilnicah in hranilnicah v vseh
slovenskih pokrajinah. 104-93

(380) 25-18

(7/b)

Gumi

(331) 12-8

za cepljenje trt

najboljše kakovosti dobiva se v
ZVEZNI TRGOVINI v Celju.

Najcenejše, najodličnejše in najlepše strešno pokritje je

patent zarezna strešna opeka
in patent stisnjena zarezna strešna opeka

naravno rdeče žgano in črno impregnirano, katera se dobi pri
D. TOMBAH v Jurovcih pri Ptujju.



Potnikom v Ameriko
v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; —
vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto.
— Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov
do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas in sprejel
bode brezplačno najboljša pojasnila. (33) 52-25

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji



Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

**Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja**

Singerjevi šivalni stroji so na največjih
svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica št. 8. (20) 52-25

za domačo
porabo in
obrtno svrhe
vsake vrste.

Velika
trpežnost in
vzorna
konstrukcija
usposobljajo

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

sledeče vrste, smrekovega, jelkovega,
borovega, bukovega in hrastovega
okroglega lesa (hlode) potem hrastove
deščice (frize) po dnevni ceni, kakor
tudi **gozde** pripravljene za posekati.

Ponudbe na-
sloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-90

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

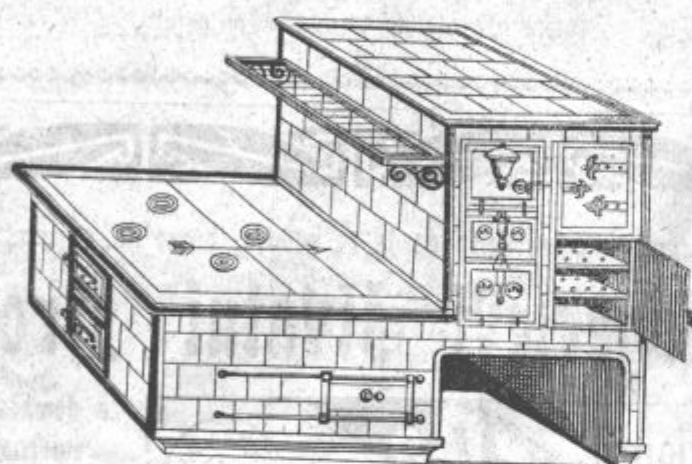
štiri in tričetrť odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
 Gornjihrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50-23

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4 %**.



RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

USA KOVRSTNE VODOVODE,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Izdeljujem nove ter popravilam
 tudi stare, bodisi desimalne,
 premostne ali sploh vsake vrste
 tehtnic.

vsakovrstna, velika in najtinejša, kakor
 tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
 ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
 tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
 izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bedisi iz studencev, vod-
 njakov ali hidravličnimi
 vidri, odkoder se voda lahko
 pojubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

USA KOVRSTNE ZELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
 zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in**
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve. — **Popolnoma železna**
napeljava strelovodov itd.

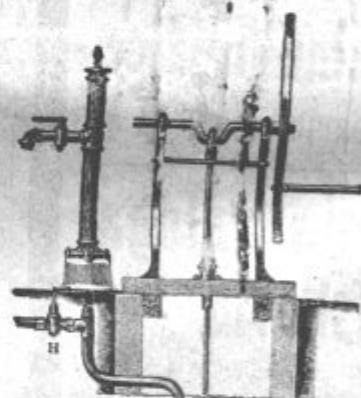
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52-25

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
 CELJE, Poljska ulica št. 14.



Posojilnica v Celju v lastni hiši „Narodni dom“

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
 dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
 nedelje in praznike.

POS OJILNICA v CELJU, ki je bila leta
 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
 šteje sedaj nad 4100 zadrugnikov,
 kateri imajo vsega nad 88.000 kron
 vplačanih deležev ter ima sedaj nad
 6½ milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
 rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
 če tudi ni član zadruga ter jih
 obrestuje po 4½ %; posojilnica plačuje
rentni davek
 sama, ne da bi ga odtegnila vlaga-
 teljem. Posojila daje na osobni ali
 hipotekarni kredit proti 5½ % in
 5 % obrestovanju.

Posojilnica v Celju
 uraduje vsak dan dopoldne od
 9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.